

Kasvatusyhteistyö yksityisessä päiväkodissa

Vanhempien kokemuksia kasvatusyhteistyön toteutumisesta

Adele Mäkelä

Opinnäytetyö

Marraskuu 2020

Sosiaali- ja terveysala

Sosionomi (AMK), sosionomin tutkinto-ohjelma

Tekijä Mäkelä, Adele	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Marraskuu 2020
		Julkaisun kieli Suomi
	Sivumäärä 49	Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Kasvatuskumppanuus yksityisessä päiväkodissa Vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuuden toteutumisesta		
Tutkinto-ohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi (AMK)		
Työn ohjaajat Raija Lundahl ja Asta Suomi		
Toimeksiantaja Yksityinen päiväkoti		
Tiivistelmä <p>Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan kasvatustyö on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa. Varhaiskasvatusta (2018) yhdeksi tavoitteeksi määritetään huoltajien tukeminen kasvatustyössä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada yksityisen päiväkodin vanhemmilta informaatiota, jonka pohjalta päiväkodin ja kodin välistä kasvatustyötä voidaan kehittää. Tavoitteena oli löytää vanhempien kokemia mahdollisia epäkohtia yhteistyössä sekä saada tietoa siitä, mitä vanhemmat haluaisivat kuulla lastensa päivästä päiväkodissa.</p> <p>Opinnäytetyö toteutettiin määrällisenä tutkimuksena, jossa hyödynnettiin myös laadullisen tutkimuksen keinoja. Aineisto kerättiin Webropol- ohjelman avulla sähköisellä kyselylomakkeella. Kyselyn vastausprosentti oli 12,5 %, eli kyselyyn vastasi 80 vanhemman perusjoukosta 10. Aineiston avoimet kysymykset analysoitiin sisällönanalyysin avulla ja strukturoidut kysymykset sekä Webropol- ohjelmaa että Exceliä hyödyntäen.</p> <p>Kyselyn perusteella vanhemmat ovat pääasiassa tyytyväisiä kasvatustyöhön päiväkodin kanssa. Tuloksista nousi selkeästi muutama epäkohta yhteistyön toteutumisesta; Kommunikaatio, viestintä sekä henkilöstön riittävyys ja vaihtuvuus. Vanhemmat pitävät päivittäisiä keskusteluja tuonti- ja hakutilanteissa tärkeänä, kuitenkin kommunikointi lapsen arjesta ja kehityksestä ei ole niin sujuvaa kuin vanhemmat toivoisivat. Kyselystä selvisi, että vanhemmat haluaisivat kuulla lastensa päivästä eri osa-alueilta nykyistä enemmän. Jatko-tutkimuksena voisi tutkia esimerkiksi sitä, minkälainen viestintästrategia palvelisi vanhempia ja työntekijöitä mahdollisimman hyvin, jotta informaatio vastaisi molemmin puolin tarpeita ja toiveita.</p>		
Avainsanat (asiasanat) kasvatustyö, kasvatuskumppanuus, vanhempien osallisuus, varhaiskasvat		
Muut tiedot		

Author(s) Mäkelä, Adele	Type of publication Bachelor's thesis	Date November 2020 Language of publication: Finnish
	Number of pages 49	Permission for web publication: x
Title of publication Parental partnership in private day care centre Parents' experiences of the implementation of an educational partnership		
Degree programme Degree Programme in Social Services		
Supervisor(s) Lundahl, Raija and Suomi, Asta		
Assigned by Private day care centre		
Abstract <p>According to The Basics of the Early Childhood Education Plan (2018), parental partnership plays an important role in the wholeness of childhood education. One of the objectives of The Early Childhood Education Act (540/2018) is to support parents in their educational work. The purpose of the thesis was to gather information from the parents of the private day care centre to improve parental partnership between the parents and the staff. The aim of the thesis was to discover the grievances experienced by the parents in parental partnership and to collect information about what the parents would like to hear about their children's days in kindergarten.</p> <p>The thesis was executed as a quantitative research by using some means of qualitative research along. The research material was gathered as an electronic questionnaire by using the Webropol -program. The response rate was 12.5%, i.e. 10 out of a sample of 80 parents responded to the survey. The open questions of the material were analysed using content analysis and the structured questions using both Webropol and Excel.</p> <p>According to the survey, parents are mainly satisfied with the parental partnership with the day care centre. The results clearly revealed a few shortcomings in the implementation of the partnership cooperation; communication, transition of information and turnover and sufficiency of staff. Parents consider daily conversations important. However, communication about a child's daily life and development is not as rich as parents would like. The survey revealed that parents would like to hear more extensively about the different sections of their children's days in day care. Further research could be about communication strategy that would serve both parents and staff as well as possibility.</p>		
Keywords/tags (subjects) ECEC partnership, parenting partnership, early childhood education, parental participation		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Kasvatusyhteistyö varhaiskasvatuksessa	5
2.1	Varhaiskasvatus	5
2.2	Kasvatusyhteistyö	6
2.3	Kasvatusvastuu	10
2.4	Vanhempien osallisuus	12
3	Tutkimuksen toteutus	13
3.1	Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset	13
3.2	Aineistonkeruumenetelmät	14
3.3	Aineistonkeruu	15
3.4	Aineiston analyysi	16
4	Tutkimustulokset	19
4.1	Vanhempien kokemuksia kasvatusyhteistyön toteutumisesta	20
4.2	Kasvatusyhteistyön kehittämisen kohteita	23
4.3	Informaatio päiväkodin ja kodin välillä	25
4.4	Ajatuksia tuloksista	29
5	Pohdinta	31
5.1	Luotettavuuden ja eettisyyden tarkastelua	33
5.2	Jatkotutkimus- ja kehittämisehdotukset	35
	Lähteet	38
	Liitteet	41
	Liite 1. Saatekirje	41
	Liite 2. Kyselylomake	42

Taulukot

Taulukko 1. Aineiston pelkistäminen.....	18
Taulukko 2. Aineiston ryhmittely.....	19
Taulukko 3. Luottamuksen osoittaminen	24
Taulukko 4. Negatiivisen palautteen antaminen vanhempien kokemana	26
Taulukko 5. Saatu tiedon määrä lapsen kasvusta ja kehityksestä sekä päiväunista.....	28

Kuviot

Kuvio 1. Kasvatusyhteistyön onnistuminen vanhempien kokemana. (Kysymys 5)	21
Kuvio 2. Kasvatusyhteistyön toteutuminen. (Kysymys 4)	22
Kuvio 3. Luottamuksen osoittamisen suhteessa huoleen.	24
Kuvio 4. Kehittämisen kohteita kasvatusyhteistyössä. (Kysymys 18)	25
Kuvio 5. Mitä vanhemmat kuulevat ja haluavat kuulla lastensa päivästä. (Kysymys 16 & 17).....	27
Kuvio 6. Tiedon saanti tunnetaidoista.	28

1 Johdanto

Kasvatusyhteistyö on yksi varhaiskasvatuksen laatutekijöistä. Varhaiskasvatuksen laadun ja sujuvuuden kannalta on tärkeää, että yhteistyö kodin ja päiväkodin välillä on toimivaa. Kun vanhempien tai muiden huoltajien sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisen tiedot ja havainnot lapsesta yhdistetään, pystytään toimimaan paremmin lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseksi. (Repo, Paananen, Eskelinen, Mattila, Lerkkanen, Gammelgård, Ulvinen, Marjanen, Kivistö & Hjelt 2019, 129–131) Kasvatusyhteistyö on kokonaisuus, joka muodostuu muun muassa päiväkodin toimintakulttuurista, työntekijöiden toimintatavoista sekä vanhempien osallisuudesta. Kasvatusyhteistyö perustuu pitkälti kokemukseen, johon liittyy myös vanhemman osallisuuden kokeminen. (Kekkonen 2012, 8–9 & 64)

Millaiseksi vanhemmat kokevat kasvatusyhteistyön kyseisessä päiväkodissa? Kuulevatko vanhemmat lastensa päivästä sitä, mitä he haluavat kuulla? Onko heidän mielestään kasvatusyhteistyö toimivaa vai onko jotain, mikä ei kyseisessä päiväkodissa heidän mielestään toimi? Päiväkodin arki on usein hyvin hektistä, eikä välttämättä ole aikaa jäädä pysähtymään ja miettimään kuinka vanhemmat kokevat kasvatusyhteistyön päiväkodin kanssa. Opinnäytetyö käsittelee kasvatusyhteistyötä vanhempien näkökulmasta etsien materiaalia, jonka pohjalta päiväkodin kasvatusyhteistyön laatua voitaisiin parantaa. Opinnäytetyöllä mahdollistetaan vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksen laadun kehittämiseen kuulemalla heidän kokemuksiansa.

Kasvatusyhteistyö on ollut valtakunnallisesti keskustelunaiheena jo pidemmän aikaa ja siitä on tehty monenlaisia tutkimuksia ja opinnäytetöitä. Useat kasvatuskumppanuudesta ja -yhteistyöstä tehdyt tutkimukset ja opinnäytetyöt ovat tehty työntekijöiden näkökulmasta tai kasvatusyhteistyön rakentumisesta varhaiskasvatuspolun alussa. Opinnäytetöitä tai tutkimuksia siitä, millaisia asioita ja miten kerrottuna vanhemmat haluavat tietää lastensa päivästä, ei ole monia. Murtomäki (2019) on tutkinut kandidaatintutkielmassaan päiväkodin ja vanhempien välillä kulkevan arjen tiedon välittymistä. Jatkotutkimusaiheeksi hän tuo esille sen, millaista tietoa arjesta vanhemmille siirretään sekä tutkimusta siitä, kuinka riittäväksi vanhemmat kokevat

annetun tiedon. Yhdeksi jatkotutkimuskysymykseksi hän toteaa sen, millaisista asioista vanhemmat raportoivat haluavansa tietoa. (Murtomäki 2019, 33–34). Kosonen Pro gradu- tutkielmassa ”Nää päivittäiset kohtaamiset – ne on ilman muuta tärkeimmät” Vuorohoidon työntekijöiden kuvauksia yhteistyöstä lasten vanhempien kanssa tutkii työntekijöiden näkökulmasta kasvatusyhteistyötä. Jatkotutkimusehdotuksessa hän toteaa, että vanhempien näkökulma kasvatusyhteistyöstä olisi mielenkiintoista kuulla. (Kosonen 2018, 67)

Varhaiskasvatuslaissa (2018) sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) osallisuus ja vanhempien tai muiden huoltajien kanssa tehtävä kasvatuksellinen yhteistyö on esillä. Kasvatusyhteistyö huoltajien näkökulmasta on ajankohtainen ja tärkeä aihe. Uudessa varhaiskasvatuslaissa edellytetään huoltajien kuulemista ja heidän mielipiteidensä huomioimista kasvatusyhteistyötä toteuttaessa (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 20 §). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan yhteistyöllä on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksessa ja vanhempien kuulemista ja heidän mielipiteidensä huomioimista kasvatusyhteistyötä toteuttaessa pidetään tärkeänä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 34) Varhaiskasvatuksen laadusta käydään paljon keskustelua ja sitä pyritään jatkuvasti kehittämään. Tästä kertoo jo sekin, että varhaiskasvatuslaki on uudistunut kahdesti muutaman vuoden sisällä (2016 ja 2018) sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteita hiotaan usein. Arvioitaessa varhaiskasvatuksen laatua keskeisellä paikalla on vanhempien näkökulma ja kokemukset. Ammatillaiset johtavat arviointiprosessia varhaiskasvatuksen laadusta, mutta sitä toteutetaan yhdessä henkilöstön, vanhempien ja lasten kanssa. Vanhemmille annetaan mahdollisuus varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toimintaan, arviointiin sekä kasvatusyhteistyömuotojen pohtimiseen osallistumien. (Repo ym. 2019, 129–131). Opinnäytetyössä ymmärretään laadun kehittäminen tärkeänä osana varhaiskasvatusta, mutta opinnäytetyössä keskitytään kasvatusyhteistyöhön yhtenä laatutekijänä.

2 Kasvatusyhteistyö varhaiskasvatuksessa

2.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on kokonaisuus, joka muodostuu suunnitelmallisesta sekä tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta. Kokonaisuudessa painottuu pedagogiikka, jolla tarkoitetaan tiedostettua menettelytapaa lapsen tukemiseksi oppimisen, kasvatuksen sekä kehityksen saralla. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018). Pedagogisen toiminnan perustana on ymmärrys lapsuuden merkityksestä sekä tieto lapsen kasvusta, kehityksestä ja oppimisesta. Varhaiskasvatus on kasvatuksellista vuorovaikutusta ja tärkeä vaihe lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tiellä. Lapsen etu sekä varhaiskasvatuksen pedagoginen luonne korostuvat entisestään uuden varhaiskasvatustlain (2018) myötä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018).

Varhaiskasvatuksen järjestäminen on lakisääteisesti kunnan velvollisuus. Kunnan tulee järjestää tätä itse tai kunnan valvomana asukkaiden tarpeiden edellyttämällä laajuudella ja tavalla. Varhaiskasvatuspalveluja voi tarjota sekä kunta itse että yksityiset palvelujen tuottajat. Varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa päiväkotitoiminnan, perhepäivähoidon tai avoimen varhaiskasvatustoiminnan muodossa. Jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen koskee päivähoitoa sekä perhepäivähoitoa. Lapsen vanhemmat päättävät varhaiskasvatukseen osallistumisesta. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018). Kaikkea varhaiskasvatusta ohjaavat samat lait ja asetukset. Varhaiskasvatus kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuuteen, jolloin se on hallinnollisesti sekä lainsäädännöllisesti osa opetusministeriön alaista koulupolkua. (Heinonen, Iivonen, Korhonen, Lahtinen, Muuronen, Semi & Siimes 2016, 1–20).

Varhaiskasvatustlaissa (2018) on laadittu varhaiskasvatukselle selkeät tavoitteet, joiden mukaisesti pyritään edistämään lapsen yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista. Näitä varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita on lapsen kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämien, lapsen oppimisen tukeminen, pe-

dagogisen toiminnan toteuttaminen eri osa-alueilla, laadukkaan varhaiskasvatusympäristön luominen, lapsen vuorovaikutussuhteiden turvaaminen, yhdenvertaisuuden mahdollistaminen, yksilöllisten tuen tarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen, sosiaalisten taitojen ja suhteiden opettaminen sekä lapsen osallisuuden toteuttaminen. Lisäksi yksi varhaiskasvatukselle laadituista tavoitteista on yhdessä lapsen sekä vanhemman kanssa toimiminen lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin parhaaksi sekä vanhemman tukeminen kasvatustyössä. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) varhaiskasvatuksen tehtäväksi määritetään lasten kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämisen yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea huoltajia kasvatustyössä. Varhaiskasvatuksen laatua tarkastellaan laadun rakenne- ja prosessitekijöiden avulla. Laadun prosessitekijät kuvaavat miten käytännössä varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan. Ne ovat päiväkodin pedagogista toimintakulttuuria ja ydintoimintoja. Yksi keskeinen laadun prosessitekijä on työntekijöiden ja vanhempien välinen vuorovaikutus. (Repo, Paananen, Eskelinen, Mattila, Lerkkanen, Gammelgård, Ulvinen, Marjanen, Kivistö & Hjelt 2019, 61–64). Myös kansainvälisissä tutkimuksissa varhaiskasvatuksen keskeiseksi laatutekijäksi on todettu olevan kodin ja päiväkodin välinen vuorovaikutus. Vanhempien osallisuus tai osallistuminen tunnistetaan yhtenä varhaiskasvatuksen laadun tekijöiksi kansainvälisessä tutkimuskirjallisuudessa. (Lindeboom & Buiskool 2013, 11–12; Peltoperä, Rönkä, Malinen & Turja 2016, 129–130).

2.2 Kasvatusyhteistyö

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) vanhempien tai muiden huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä kutsutaan kasvatusyhteistyöksi. Vuoden 2016 varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa käsite kasvatusyhteistyö on otettu aikaisemmin käytössä olleen kasvatuskumppanuus -käsitteen tilalle. Varhaiskasvatuskentällä nämä käsitteet kulkevat jokseenkin vielä rinnakkain ja kasvatusyhteistyö käsitteenä

ottaa omaa paikkaansa. Opinnäytetyössä tullaan käyttämään molempia termejä rinnakkain kuitenkin pääasiassa käyttäen käsitettä kasvatusyhteistyö. Uuden varhaiskasvatuslain (2018) myötä lainsäädäntö selkeytyi, ajanmukaistui sekä käsitteellisesti tarkentui. Uusi laki korostaa lapsen edun ensisijaisuutta entistä enemmän. Lapsen etu tulee ottaa huomioon suunnittelussa, järjestämisessä, tuottamisessa ja varhaiskasvatuksesta päättäessä. (Varhaiskasvatuslaki (540/2018). Hyvin toimiva kasvatusyhteistyö päiväkodin ja perheen välillä on ennen kaikkea lapsen edun toteutumista. (Poikonen & Lehtipää 2009, 73)

Varhaiskasvatuksen laatua pyritään parantamaan jatkuvasti. Laatuun vaikuttaa olennaisesti yhteistyö vanhempien kanssa. Kasvatusyhteistyötä pyritään kehittämään ja työntekijöiden perheosaamista lisäämään varhaiskasvatuksen arkeen. Varhaiskasvatuksen ammattinimikkeiden vaihtumisen ja tarkentumisen avulla pyritään saamaan sosionomin ammattiosaamista paremmin kentälle, johon sisältyy myös perheiden kanssa tehtävä työ. Kelpoisuussäännösten perusteluiden mukaan kasvatusyhteistyö perheiden kanssa kuuluisi varhaiskasvatuksen sosionomin tehtävänkuvaan. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 23 §)

Kasvatusyhteistyön osapuoliksi esitetään varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) huoltajat ja varhaiskasvatuksen työntekijät. Varhaiskasvatuslaissa puhutaan vanhemmista tai muista huoltajista. Tässä työssä käytetään pääasiassa termiä vanhemmat, joka tarkoitukseltaan tässä käsittää myös muut lapsen huoltajat. Vanhemmilla on lapsen asiantuntemus ja työntekijöillä on ammatillinen tieto ja osaaminen koulutuksensa puolesta (Poikonen & Lehtipää 2009, 81). Tutkimusten mukaan vanhempien tietämys lapsistaan edistää kongitiivistä kehitystä jopa paremmin kuin etäisempi suhde varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa voi ikinä saavuttaa, minkä takia tiivis yhteistyö vanhempien kanssa on tärkeää. (Lindeboom & Buiskool 2013, 74) Vanhempien ja työntekijöiden yhteistyö, molempien tekemät havainnot ja keskustelut, luovat pohjaa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamiselle. Vanhempien ja ammattilaisten välillä oleva kasvatussuhde on vaikuttavin silloin, kun se näyttäytyy todellisena kumppanuutena, jonka avainominaisuuksiin kuuluu keskinäinen kunnioitus, luottamus ja rehellisyys, suunnittelu ja päätöksenteko yhdessä sekä yhteiset tavoitteet. (Keen 2007). Kekkonen (2012, 30) kuvailee kasvatusyhteistyötä kiinteäksi,

sitoutuneeksi, osapuolia kunnioitavaksi sekä keskinäistä luottamusta luovaksi yhteistyöksi. Kaskela ja Kekkonen (2006, 80) määrittelevät kasvatuskumppanuuden olevan toisen rinnalla kulkemista sekä tietoista sitoutumista ja toimimista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.

Ahosen mukaan kasvatusyhteistyön laatu on selkeästi yhteydessä lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Yksi kasvatusyhteistyölle laadituista laatuvaatimuksista on tasavertaisuus ja tasavertainen kohtaaminen vanhempien ja työntekijöiden kesken. Kasvatusyhteistyötä tukevat tasa-arvoinen vuorovaikutus, luottamus sekä keskinäinen kunnioitus. Lapsen kehitystä ohjaavat sekä koti- että varhaiskasvatusympäristö ja molempien merkitys on sosiaalisena ympäristönä keskeinen. Molempia ympäristöjä niiden eroista huolimatta ohjaavat pohjaltaan samanlaiset arvot ja näkemykset lapsen edusta, minkä välittyminen lapselle luo ehyttä kokonaisuutta toimintaympäristöihin. Tällaisen johdonmukaisuuden saavuttaminen on mahdollista avoimella keskustellulla kasvatusyhteistyötä määrittävistä arvoista ja tavoitteista. (Ahonen 2017, 123–128). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) korostetaan luottamusta kasvatusyhteistyöstä puhuttaessa. Erityisesti haastavissa tilanteissa, kuten huolen heräessä lapsen hyvinvoinnista kasvatusyhteistyön ehyt toteutumien edellyttää luottamuksellista ilmapiiriä vanhempien ja työntekijöiden välillä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018).

Ahonen kirjoittaa kasvatusyhteistyön olevan varhaiskasvatustoiminnan keskeinen elementti ja edellytys laadukkaaseen toimintaan. Kasvatusyhteistyön tavoitteena on tukea vanhempien kasvatustehtävää muun muassa vanhemmuutta tukien. Matalan kynnyksen kasvatusyhteistyön toteuttaminen antaa mahdollisuuden vanhempien osallisuudelle varhaiskasvatuksessa. (Ahonen 2017, 119–130). Vanhemmuutta tukeva kasvatusyhteistyö mahdollistaa lapsen persoonan, kykyjen ja taitojen muodostumisen. Yhdessä tehdyt lapsen valmiuksia ja ihmisarvoa kunnioittavat suunnitelmat parhaassa tapauksessa sekä lisäävät vanhempien osallisuutta, tukee heitä kasvatustehtävässä, että luo lapsen kasvulle ja kehitykselle hyvän pohjan. (Heinonen, Iivonen, Korhonen, Lahtinen, Muuronen, Semi & Siimes 2016, 223–234)

Kasvatusyhteistyön rakentuminen tapahtuu päiväkodin arjessa erilaisten tilanteiden myötä, alkaen tutustumiskäynnistä ja aloituskeskustelusta. Varhaiskasvatuspolun aikana kasvatusyhteistyöllä on erilaisia muotoja ja tehtäviä. Kasvatusyhteistyö käytännössä voi näkyä vanhempien osallistumisena päiväkodin toimintaan muun muassa varhaiskasvatuskeskusteluissa, vanhempainilloissa sekä tapahtumien järjestämisessä. Päivittäisissä kohtaamisissa sekä varhaiskasvatuskeskusteluiden (jatkossa vasukestelu) myötä kasvatusyhteistyö rakentuu ja syvenee. (Kaskela & Kekkonen 2006, 20–46). Tärkeäksi osaksi yhteistyötä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) määritetään päivittäisten tapahtumien ja kokemusten jakaminen vanhempien kanssa. Kasvatusyhteistyö toteutuu konkreettisimmin päivittäisten keskustelujen muodossa. Kososen pro gradu -tutkielmassa (2013) käy ilmi päivittäisten keskustelujen olevan työntekijöiden mielestä tärkein kasvatuskumppanuuden toteuttamisen väline (Kosonen 2013). Myös Jeromaan (2013) opinnäytetyössä tutkitaan kasvatuskumppanuutta ja sen mukaan vanhempien mielestä keskustelut varhaiskasvattajien kanssa ovat asia, missä kasvatuskumppanuus parhaiten näkyy (Jeromaa, S. 2013). Kaskelan ja Kekkonen mukaan päivittäisten asioiden jakamisen kautta on mahdollista tuoda huolia esiin puolin ja toisin. Tämän lisäksi kasvatuskeskustelut ovat yksi keskeinen kasvatusyhteistyön toteuttamisen väline, jossa voidaan luoda suuntaviivoja eri asioiden suhteen ja palata aikaisemmin puhuttuihin asioihin rauhassa. (Kaskela & Kekkonen 2006, 44–46)

Kasvatusyhteistyö rakentuu yksilöllisesti vanhempien ja työntekijöiden välille. Se, millaiseksi vanhemmat ajattelevat yhteisessä kasvatustehtävässä oman roolinsa ja vastuunsa, vaikuttaa kasvatusyhteistyön muodostumiseen. Rooli voi painottua asiantuntija-, vanhempi- tai kumppanuuskeskeiseksi. Vanhempien erilaiset roolit vaikuttavat myös näkökulmaan asioiden tarkastelussa. (Poikonen & Lehtipää 2009, 74–75)

2.3 Kasvatusvastuu

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan huoltajilla on ensisijainen vastuu sekä oikeus lasten kasvatuksesta ja heillä on päätösvalta lapsen asioissa. Varhaiskasvatus toimii tukien ja täydentäen kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018). Varhaiskasvatustalain (2018) yhtenä keskeisenä tavoitteena on linjattu perheiden kotikasvatuksen sekä lapsen kehityksen kokonaisvaltainen tukeminen. Tätä perheiden tukemista, vanhempien kanssa tapahtuvaa vuorovaikutusta, on määritelty monenlaisten käsitteiden kautta kuten tukeminen, kasvatuskumppanuus sekä kasvatusyhteistyö. (Varhaiskasvatustalaki 540/2018; Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018)

Vanhemmat ovat lapsensa asiantuntijoina parhaita ennen kaikkea läheisen tunneisten vuoksi ja omaa parhaimmat mahdollisuudet vaikuttaa lapsen kasvuun ja kehitykseen. Yhteiskunnan, kunnan ja yksityisten palveluntuottajien tarjoamat varhaiskasvatuspalvelut ovat tukemassa vanhempien toteuttamaa kasvatusta. Vanhempia tukee ja täydentää kasvatustehtävässä isovanhemmat ja muu suku, varhaiskasvatus, peruskoulu, nuorisotyö, seurakunnat, vapaa-ajan harrastukset sekä tarvittaessa myös lastensuojelu. Näiden niin sanottujen oheiskasvattajien merkitys ja rooli on kasvanut nykypäivänä, ja tärkeää onkin ottaa huomioon jaettu kasvatusvastuu. Kaikkien lasta kasvattavien tahojen mahdollisimman ehyt yhteistyö takaa lapselle eheän ja turvallisen ympäristön kasvamiseen ja kehittymiseen. (Heikkilä 2007, 6–8)

Kasvatusvastuusta on tehty monia pro gradu- tutkielmia ja opinnäytetöitä, joiden tulokset ovat keskenään pääasiassa samassa linjassa. Rajaniemi ja Ylisuutari tutkivat opinnäytetyössään kokemusta lapsen kasvatusvastuun kuulumisesta. Tutkimuksessa ilmeni, että suurimman osan vastaajista, sekä vanhempien että työntekijöiden, näkemysten mukaan lapsen kasvatusvastuu kuuluu vanhemmille. Tutkimuksessa kuitenkin ilmeni myös se, että vastuu sekä vanhempien että työntekijöiden mielestä jakaantuu hyvinkin tasan, eikä vastuu ole yksinään jommallakummalla. Tutkimuksen mukaan suuri osa päiväkodin henkilökunnasta kokee kasvatusvastuun siirtyvän enem-

män päiväkodille. (Rajaniemi & Ylisuutari 2017, 27–28). Heikkilän tekemän tutkimuksen mukaan työntekijät ja vanhemmat kokivat koulussa kasvatusvastuun kuuluvan lapsen vanhemmille (Heikkilä 2007, 71).

Niin sanottu jaettu kasvatusvastuu sisältyy vanhempien osallisuuteen varhaiskasvatuksessa. Jaetussa kasvatusvastuussa lapsen hyvinvoinnin, kasvun, kehityksen ja oppimisen edistymisessä korostetaan perheiden ja ammattilaisten yhteistä työskentelyä. Näin syntyy luonnollinen tarve kasvattajien välillä jakaa tietoa lapsesta ja tukea toinen toistaan. Pitkäkestoiset kasvattajasuhteet tukevat kasvattajien yhteistyötä ja lisäävät turvallisuutta lapselle. (Karikoski & Tiilikka 2017, 94). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018) mukaan yhteistyön toteuttamisen päävastuu kuuluu varhaiskasvatuksen työntekijöille, huomioiden jo suunnitteluvaiheessa yhteistyön kaikkien tahojen kanssa, jotka lasten elämään olennaisesti kuuluvat. Ahonen (2017) näkee yhtä tärkeäksi keskustelun siitä, kuinka vastuu jakautuu lapsen kasvattamisesta kodille ja varhaiskasvatukselle kuin yhteisistä toimintaa määrittävistä arvoista ja tavoitteista keskustelemisen.

Alasuutari teoksessaan tutkii vanhempien tulkintoja kasvatusvastuusta sekä vanhemman omasta roolistaan kasvattajana. Tutkimuksessa yhdeksi yhteistyön haasteeksi osoittautui työntekijöiden pyrkimys vaikuttaa ja määrittää vanhemmuuden kysymyksiä. Tutkimuksessa havaittiin vanhempien näkevän asiantuntijuuden vanhemmuuteen ja perheen kysymyksiin yksityiseksi alueeksi, johon kasvatusyhteistyön toiminta-alue ei ylety, vaan yhteistyö on ensisijaisesti lapsikeskeistä. (Alasuutari 2003, 166–168). Vanhemmat saattavat kokea yksityisyyden rikkomisena vanhemmuuteen liittyvät asiat. Tästä syystä vanhemmuutta tukiessa ja kasvatusyhteistyötä tehdessä on hyvä muistaa lapsilähtöinen näkökulma. Kuitenkin vanhempien ja vanhemmuuden tukeminen sisältyy niin lapsen oikeuksien sopimukseen kuin useaan muuhunkin ihmisoikeussopimukseen ja perustuslakiin.

2.4 Vanhempien osallisuus

Yhdeksi kasvatusyhteistyön osatekijäksi liitetään usein vanhemman osallisuus lapsen varhaiskasvatukseen. Osallisuus on kokonaisvaltainen sekä subjektiivinen tunne siitä, että ihminen vaikuttaa elämäänsä ja ympäristöönsä. Osallisuus on kuulumista johonkin sekä kuulluksi tulemista ja sen toteutuminen vaatii vuorovaikutusta ja kumppanuutta yksilön ja yhteisön välillä. Osallisuus tarvitsee toimiakseen sitoutumista, vaikuttamista sekä vastuun ottamista. Vanhempien osallisuuden pohjana toimii vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan välinen yhteistyö sekä päiväkodin toimintakulttuuri. (Heinonen, Iivonen, Korhonen, Lahtinen, Muuronen, Semi & Siimes 2016, 223–234). Meriluoto ja Marila-Penttinen (2015) määrittelevät osallisuuden olevan kokemusta johonkin kuulumisesta, oman toiminnan ja ajatusten merkittävydestä sekä vaikuttavuudesta. Osallisuuden kokemisen edellytyksenä ovat kuulluksi tuleminen, mahdollisuus ja halu liittyä yhteisöön omien kokemusten merkitykselliseksi tunteminen sekä vaikuttamisen mahdollisuus. Olennainen osa osallisuuden kokemusta ja sitä vahvistava tekijä on vertaisuuden kokeminen. (Meriluoto & Marila-Penttinen 2015, 6–25)

Vanhempien osallisuudesta osana varhaiskasvatusta on puhuttu viime vuosina paljon. Varhaiskasvatusta (540/2018) vanhemman osallisuuden tukeminen on määritetty yhdeksi varhaiskasvatuksen tehtäväksi ja sitä korostetaan uudessa varhaiskasvatusta (2018) aikaisempaa enemmän. Varhaiskasvatusta (2018) varhaiskasvatuksen tavoitteeksi määritetään lapsen parhaaksi toimiminen yhdessä vanhempien kanssa sekä vanhemman tukeminen kasvatustehtävässä. (Varhaiskasvatusta 540/2018, 3 §). Varhaiskasvatusta (2018) osallisuudeksi määritetään sensitiivinen kohtaaminen sekä myönteinen kokemus siitä, että on tullut kuulluksi ja nähdyksi yhdenvertaisina jäseninä. Vanhempien osallisuutta lisää mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen toteuttamaan kasvatusta suunnitteluun ja arviointiin. (Varhaiskasvatusta (2018) perusteet 2018, 30).

Kaskelan ja Kekkonen mukaan vanhempien osallisuus on sekä konkreettista osallistumista lapsen varhaiskasvatuksen arjessa sekä vanhemman kokemusta siitä, että hän

on ajatuksien, toiveiden ja mielipiteiden kanssa osa lapsen varhaiskasvatusta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17–30). Venninen ym. havaitsivat tutkimuksessaan vanhempien osallisuuden usein rajoittuvan vienti- ja hakutilanteisiin. Kuitenkin toimivan kasvatusyhteistyön keskiössä ja edellytyksenä on vanhempien osallisuus. Tutkimuksessa ilmeni vanhempien mielestä työntekijöiden kiireen, keskustelutilojen vähäisyyden sekä tieto- ja viestintäteknologian vähäisen käyttämisen olevan osallisuutta rajoittavia tekijöitä. Työntekijöiden näkökulmasta vanhempien kiire ja välinpitämätön asenne päiväkotia kohtaan sekä tietämättömyys päiväkodin sisällöstä vaikeuttavat osallisuuden toteutumista. (Venninen, Leinonen, Rautavaara-Hämäläinen & Purola 2011, 55–57)

3 Tutkimuksen toteutus

3.1 Tutkimuksen tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on saada materiaalia, jonka pohjalta päiväkodin toiminnan laatua voidaan kehittää kasvatusyhteistyön kannalta.

Opinnäytetyössä kerätään tietoa vanhemmilta kasvatusyhteistyön kehityskohteista ja -ideoista päiväkodin arjen ja kasvatusyhteistyön toimivuuteen liittyen. Opinnäytetyöllä haetaan vastausta siihen, mitä vanhemmat haluavat kuulla lastensa päivästä päiväkodissa lisäten heidän osallisuuttansa kasvatusyhteistyöhön. Tavoitteena on löytää asioita, joita vanhemmat haluaisivat kuulla, mutta eivät kuule. Työllä pyritään myös kartoittamaan tilanteita, jolloin vanhemmat ovat kokeneet kasvatusyhteistyön onnistuneeksi ja mahdollisesti epäonnistuneeksi. Päiväkodissa on suunnitelmana kehittää kasvatusyhteistyötä opinnäytetyön tulosten pohjalta konkreettisen muutoksen saamiseksi.

Opinnäytetyöstä rajataan päiväkodin työntekijöiden näkökulma pois, sillä tässä työssä yritetään saada vanhempien ääntä kuuluvammaksi sekä lisätä heidän osallisuuttaan kasvatusyhteistyössä.

Tutkimuskysymykset:

1. Mitä kasvatusyhteistyö on vanhempien mielestä kyseisessä päiväkodissa?
2. Missä asioissa kasvatusyhteistyötä vanhempien mielestä voisi kehittää?
3. Millaisia asioita vanhemmat haluavat tietää lastensa päivästä päiväkodissa?

3.2 Aineistonkeruumenetelmät

Opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, jossa on hyödynnetty myös kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen ominaisuuksia. Määrällistä ja laadullista tutkimusta ei voida tarkkarajaisesti erottaa toisistaan, eikä niitä tulisi pitää toisensa vastakohtina. Nämä tutkimusmuodot tulisi nähdä toisiaan täydentävinä lähestymistapoina. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 132–135). Kuitenkin pääasiallinen tutkimusote opinnäytetyössä on määrällinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen keinoin pyritään tuomaan lisää syvyyttä aineistoon ja tuoda lisä arvoa aineistoon. Tutkimusotetta, jossa yhdistyvät kvantitatiivinen sekä kvalitatiivinen tutkimusote, kutsutaan monimenetelmätutkimukseksi, jonka piirteitä opinnäytetyössä on käytetty. Kahden tutkimusotteen yhdistäminen tapahtui tässä tapauksessa yhden aineistonkeruumenetelmän sisällä niin, että kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmiä (avoimet kysymykset) otettiin muuten kvantitatiivisten kyselyyn aineiston syventämiseksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 232–233).

Tarkoitus määrällisessä tutkimuksessa yleisesti on selittää, kuvata, kartoittaa, vertailla tai ennustaa. Opinnäytetyön tarkoituksena on selittää ja kuvailla kasvatusyhteistyön ilmiötä määrällisin ja laadullisin keinoin. Lainalaisuuksien ja syyseuraus-suhteiden etsiminen aineistosta on tyypillistä määrällisessä tutkimuksessa. Sille tyypillistä on edetä teoriasta käytäntöön esimerkiksi kyselyyn, joka jälkeen takasin teoriaan aineiston analysoinnin avulla. Opinnäytetyön tietoperusta on kerätty kirjallisista lähteistä. (Vilkkä 2004, 13–26). Määrälliselle tutkimukselle tyypillistä on tutkittavan ilmiön sijoittaminen teoreettiseen viitekehykseen, käsitteiden määrittely, mittausta-

van valitseminen ja huolellinen aineistonkeruun suunnittelu. Määrällisen tutkimuksen keskeisiä tekijöitä ovat aineiston muuttaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä muuttujien muuttaminen taulukkomuotoon. (Hirsjärvi ym. 2009, 136)

3.3 Aineistonkeruu

Määrällisessä työssä yleisin aineistonkeruumenetelmä on kyselylomake. Kyselylomakkeen käyttäminen on yksi Survey -tutkimuksen muoto. Survey -tutkimuksessa tyypillisesti tutkimuksen kohdehenkilöt muodostavat otoksen tietystä perusjoukosta. Aineiston keruu tapahtuu standardoitusti, eli kysymykset kysytään vastaajilta täsmälleen samalla tavalla. Määrällisessä tutkimuksessa oleellista on, että kysymykset laaditaan teoriaan perustuen. Myös tässä opinnäytetyössä aineistonkeruu on toteutettu kyselylomakkeen muodossa. (Hirsjärvi ym. 2009, 186–199).

Tutkimuksen kysely toteutettiin verkkokyselynä Webropol -ohjelmalla. Kysely rakennettiin toimeksiantajan toiveet huomioon ottaen. Kyselyn kysymykset ovat sekä strukturoituja, puolistrukturoituja että avoimia. Kysymykset koostuivat laadullisista avoimista kysymyksistä, monivalintakysymyksistä sekä Likertin asteikkoon perustuvista skaalatyyppisistä kysymyksistä. Kyselyn monivalintakysymykset voi jakaa strukturoituihin ja puolistrukturoituihin kysymyksiin, sillä joissakin kysymyksissä oli myös avoin vaihtoehto sellaisten näkökulmien saamiseksi, joita etukäteen ei osannut ajatella. Lomake testattiin muutaman kerran, joista saatujen palautteiden avulla lomaketta täsmennettiin ja korjattiin. Vastauskato on tyypillistä kyselylomakkeille. Vastauskadolla tarkoitetaan sitä, että vastaaja jättää kyselyyn vastaamisen kesken. Kyselylomakkeessa kysymykset olivat pakollisia, eikä näin ollen puutteellisia vastauksia tullut. Tutkimusaineiston kadolla tarkoitetaan vastausprosentin jäämistä pieneksi, mikä on kyselytutkimuksen yksi huonoista puolista. Muistutusviesteistä huolimatta tämän kyselyn vastausprosentti jäi hieman pieneksi. (Hirsjärvi ym. 2009, 186–199)

Kyselylomakkeen internetlinkki sekä ruutukoodi (qr-koodi) lähetettiin päiväkodin sähköpostilistalla oleville vanhemmille toimeksiantajan toimesta. Kyselylomake toteutettiin anonyyminä, niin ettei opinnäytetyöprosessissa kertynyt henkilökisteriä

kyselylomakkeeseen vastanneista henkilöistä. Anonymiteetilla pyrittiin myös luomaan vanhemmille tilanne, jossa voi rehellisesti kertoa oman mielipiteensä.

Opinnäytetyössä populaationa eli perusjoukkona toimii erään yksityisen päiväkodin lasten vanhemmat. Perusjoukolla tarkoitetaan joukkoa ihmisiä, joiden käyttäytymistä tai ajatuksia halutaan tutkia. Kysely toteutettiin osalle perusjoukosta (otos), josta pyritään mahdollisuuksien mukaan yleistämään johtopäätökset koko perusjoukon osalle. (Hirsijärvi ym. 2009, 174–175; Vilka 2007, 51–61). Otos on sellainen perusjoukon osa, jolla voidaan saada kokonaiskuva perusjoukosta. Otos edustaa perusjoukkoa. (Walliman 2018) Tutkimuksen otoksen muodostivat ne vanhemmat, jotka halusivat osallistua kyselyyn vastaamiseen, joten otos on vapaasti valikoitunut eikä näin ollen välttämättä vastaa täysin perusjoukkoa.

Walliman (2018) jaottelee populaatiota erilaisiin luonteesiin; homogeeninen, kerrostunut, suhteellisesti kerrostunut, tyyppin mukaan ryhmittynyt tai sijainnin mukaan ryhmittynyt. Näiden luonteiden mukaan voidaan rajata tai luokitella perusjoukkoa (muuttuja). Tutkimuksessa perusjoukko nähtiin homogeenisenä joukkona, eikä sitä jaoteltu esimerkiksi päiväkotiryhmien tai lasten ikäryhmien mukaisesti. Joillakin vastaajilla on useampi lapsi samassa päiväkodissa. Heidän osaltaan nähtiin haasteellisenä vastata kyselyyn, jos se olisi täytynyt tehdä lapsi -tai päiväkotiryhmäkohtaisesti. Perusjoukon ollessa homogeeninen, tutkitaan päiväkodin toimintaa kokonaisuutena. Päiväkotiryhmän kysyminen kyselyssä olisi voinut tuoda enemmän informaatiota siitä, onko vanhempien kokemuksilla päiväkotiryhmien välillä eroja. (Walliman 2018, 106–109)

Opinnäytetyö toteutetaan anonyyminä myös päiväkodin suhteen, sillä sen ei ole tarkoitus tuoda päiväkodille julkisuutta vaan tutkia päiväkodin sisäistä toimintaa.

3.4 Aineiston analyysi

Aineiston analyysi toteutettiin aluksi kokoomalla kyselystä saadut tuotokset yhteen ja analysoimalla niitä verraten vastauksia toisiinsa sekä etsimällä yhteyksiä vastaus-

ten välillä. Aineiston analysoinnissa käytössä oli Excel sekä Webropol. Aineiston käsittely analysoitavaan muotoon koostuu kolmesta vaiheesta: lomakkeiden tarkistus, aineiston muuttaminen numeraaliseen muotoon sekä aineiston tarkistus (Vilkka 2007, 105)

Oikeilla ja oikein käytetyillä mittausmenetelmillä päästään oikeanlaisiin, totuutta vastaaviin tuloksiin. Mitta-asteikot voidaan jakaa neljään kategoriaan, niiden ominaisuuksien mukaan: luokitteluasteikko, järjestysasteikko, välimatka-asteikko ja suhteasteikko. Tutkimuksen kyselyssä käytettiin pääasiassa järjestys- eli ordinaaliasteikkoja. Tyypillisin ordinaaliasteikko perustuu mielipiteisiin, joissa valitaan vastausvaihtoehdoista sopivin, kuten Likertin asteikossa. (Valli 2015, 20–37).

Valli tuo esiin Likertin asteikon haasteen siinä, että moni valitsee keskimmäisen neutraalin vastauksen, sillä se on helppo valita asteikon keskeltä. Tästä syystä siirsin ”en osaa sanoa” vastauksen viimeiseksi asteikolla. Näin vastaajan täytyy erikseen päättää vastata ”en osaa sanoa”. Mikäli viimeiseksi asteikolle asetetulle vastausvaihtoehdolle ”en osaa sanoa” antaa analysoinnissa arvon 1 tai 5, se vääristää tuloksia niin, ettei se vastaa totuutta. Tästä syystä se pitää analysointi vaiheessa joko siirtää takaisin asteikon keskelle, antaen sille arvon 3 tai ottaa se kokonaan pois. Analysoinnissa nähtiin parhaaksi valita menettelytapa kysymyskohtaisesti. Osassa kysymyksistä ”en osaa sanoa” vastaus koodattiin arvolle 3 ja osassa arvolle 0. (Valli 2018, 217–218)

Kysymyksistä osa oli tyypiltään laatueroasteikollisia, joissa vastausvaihtoehtoina on ”kyllä” tai ”ei” sekä kysymyksiä, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Kysymyksiin, joissa on valmiit vaihtoehdot, lisättiin myös ”jokin muu, mikä?” -vaihtoehto, jotta vastaajille löytyy varmasti jokin sopiva vastausvaihtoehto. (Valli 2015)

Keskiarvoa ei Heikkilän mukaan yleensä ordinaaliasteikon tasoille muuttujille lasketa. Kuitenkin keskiarvoja saatetaan käyttää myös ordinaaliasteikollisten muuttujien yleiskuvan havainnollistamisessa. Aineistoa analysoitiin pääasiassa prosenttilukemia käyttäen ja keskiarvoa käytettiin harkitusti havainnollistamistarkoituksessa. (Heikkilä 2014, 81). Saadut tulokset esitetään sanallisesti sekä kuvioiden ja taulukoiden avulla.

Avoimet laadulliset kysymykset analysoitiin sisällönanalyysillä luokittelemalla. Analysointi tapahtui teoriaohjaavasti niin, että luokat nousivat aineistosta, ei suoraan teoriasta. Ensin aineisto siirrettiin tekstinkäsittelyohjelmaan, jossa niitä tarkasteltiin sanata sanaan. Luokittelussa, teemojen erottelussa, työkaluina olivat värikoodit ja pelkistäminen. Aineiston luokittelussa ensimmäiseksi vastaukset erotellaan moneen eri kategoriaan, jonka jälkeen kategorioita voidaan yhdistellä tiiviimpään muotoon. Tärkeää luokittelussa on huomioida se, ettei luokitella liian nopeasti liian kapeisiin kategorioihin ja näin ollen osa informaatiosta katoa. (Valli 2018, 237)

Analysointi toteutettiin alla olevan listan mukaisessa järjestyksessä.

1. Aineiston tarkistaminen
2. Aineiston pelkistäminen eli redusointi
3. Pelkistettyjen ilmausten yhdistäminen luokiksi (klusterointi)
4. Ala- ja yläluokkien muodostaminen
5. Lopullisen käsitteen muodostaminen

(Tuomi & Sarajärvi 2018, 92)

Aineiston luokitteluprosessissa aineisto pelkistettiin. Pelkistämällä eli redusoidulla aineistosta voidaan nähdä esiin nousevat teemat, joista lopulliset pääluokat määräytyvät. Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) on esimerkki aineiston luokitteluprosessin pelkistämävaiheesta. Luokittelun periaatteena on nähdä, kuinka monta kertaa jokainen luokka aineistossa esiintyy. (Mts. 92–94)

Taulukko 1. Aineiston pelkistäminen.

Alkuperäisilmaukset	Pelkistetty ilmaus
"Joskus liian paljon epätietoisuutta vaihtuvasta henkilökunnasta , kun ei tiedä kuka uusi aikuinen toimii kenenkin ryhmässä."	Henkilökunnan vaihtuvuudesta informointi
"Toivoisin että kerrottaisiin jos on ollut joku konflikti lapsien kesken, että miten tilanne on ratkennut. "	Informaation jatkuvuus arjesta
"Lasten vaatetus on ollut ulkona liian runsasta toistuvasti siitä huolimatta, että aiheesta on puhuttu ja sovittu. "	Vanhempien kuulluksi tuleminen
"Viikkokirjeet eivät aina saavuta kaikkia tarpeiksi ajoina. "	Ajankohtainen informointi

Taulukossa 2 kuvataan aineiston klusterointia eli ryhmittelyä, jonka avulla lopulliset pääluokat muodostetaan.

Taulukko 2. Aineiston ryhmittely.

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Ajankohtainen informointi	Informaation määrä	Informaation kulun laatu ja määrä	Viestintä
Informaation jatkuvuus arjesta			
Henkilökunnan vaihtuvuudesta informointi	Informoinnin laatu		

Muodostuneita yläluokkia verrataan teoriaohjaavan sisällönanalyysin mukaisesti teoriasta nouseviin luokkiin ja niitä apuna käyttäen muodostetaan lopulliset pääluokat. Lopuksi kysymyksen tyyppin mukaan analyysia jatkettiin luokittelun jälkeen aineiston kvantifiointiin. Tällöin katsottiin, kuinka monta kertaa kukin pääluokka esiintyy aineistossa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 90–100)

4 Tutkimustulokset

Opinnäytetyön kyselyyn vastasi yhteensä 10 vanhempaa. Sähköposti lähetettiin yhteensä 80 vanhemmalle, näin ollen vastausprosentti on 12,5 %. Opinnäytetyön tutkimusaineistosta muodostuu kolme tutkimuskysymyksiin perustuvaa aihealuetta. Nämä aihealueet ovat vanhempien kokema kasvatusyhteistyö, kasvatusyhteistyön kehittämiskohteet sekä informaatio päiväkodin ja kodin välillä. Tutkimustulokset on jaoteltu näiden aihealueiden alle.

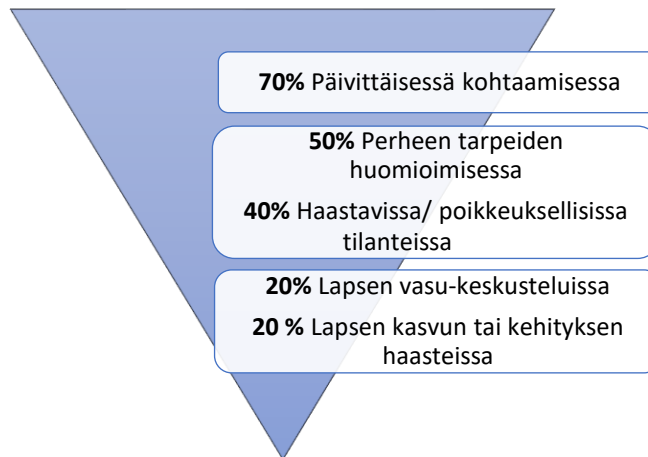
4.1 Vanhempien kokemuksia kasvatusyhteistyön toteutumisesta

Ensimmäisellä avoimella kysymyksellä oli tarkoitus selvittää vanhempien ajatuksia kasvatusyhteistyöstä ja sen toteutumisesta. Kyselyn tuloksien pohjalta vanhemmat ajattelevat kasvatusyhteistyön olevan yhteisiin kasvatustavoitteisiin perustuvaa yhteistyötä ja kumppanuutta lapsen parhaaksi, vastavuoroista kommunikointia, yhteisiin toimintaperiaatteisiin perustuvaa yhteistyötä sekä yksilöllisten tarpeiden ja piirteiden huomioimista. Vastauksissa ilmenee samoja käsitteitä, mitä teoriassa kasvatusyhteistyöksi määritetään. Useimmissa vastauksissa nousivat teemoina lapsen etu, lapsilähtöisyys sekä lapsen yksilölliset tarpeet. Eräs vanhempi kuvailee kasvatusyhteistyötä seuraavasti:

-Vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan toimintaa, jonka pohjana on heidän välinen vuorovaikutus ja tavoitteena lapsen yksilöllisten tarpeiden ja kehityksen tukeminen - - (Vastaaaja 3)

Kasvatusyhteistyö pääpiirteissään toimii vanhempien mielestä hyvin. Yli puolet (60 %) vanhemmista oli samaa mieltä ja hieman alle puolet (40 %) olivat osittain samaa mieltä siitä, että kasvatusyhteistyö toimii päiväkodissa hyvin. Vastauksia ”osittain eri mieltä”, ”eri mieltä” sekä ”en osaa sanoa” ei tullut yhtään. Kysymysten muuttujia verrattiin keskenään Webropol- ohjelman avulla niin, että vanhemmat, jotka olivat samaa mieltä siitä, että kasvatusyhteistyö toimii hyvin, muodostivat ryhmän 1. ja he, jotka olivat osittain samaa mieltä, muodostivat ryhmän 2. Läpi kyselyn ryhmän 2. vastauksissa näkyi, että he ovat hieman vähemmän tyytyväisiä kasvatusyhteistyön toimivuuteen. Ryhmiä 1 ja 2 käytetään jatkossakin kuvaamaan näitä kyseisiä ryhmiä.

Vanhemmilta kysyttiin osa-alueita, joilla kasvatusyhteistyö on heidän mielestään parhaiten onnistunut (ks. kuvio 1). Vaihtoehdoista sai valita kaksi osa-aluetta. Yli puolet (70 %) vanhemmista vastasivat kasvatusyhteistyön olevat onnistuneinta päivittäisissä kohtaamisissa. Puolet (50 %) vanhemmista vastasivat perheiden tarpeiden huomioimisen. Vähiten vastauksia (20 %) saivat lapsen vasukeskustelut sekä kasvun ja kehityksen haasteet. Jokainen osa-alue sai vastauksia eli onnistuu ainakin jonkun vastaajan mielestä parhaiten.

Kuvio 1. Kasvatusyhteistyön onnistuminen vanhempien kokemana. (Kysymys 5)

Kyselyllä tutkittiin kasvatusyhteistyön toteutumista teoriasta nousevilla eri kasvatusyhteistyön osa-alueilla. Kuvion 2 avulla nähdään vanhempien kokemusten pohjalta osa-alueiden eroavaisuuksia kasvatusyhteistyön toteutumisessa. Kuvion arvoja kuvataan painotetun keskiarvon avulla. ”Toteutuu hyvin”-muuttujalle annettiin arvo 1 ja ”ei toteudu lähes ollenkaan”-muuttujalle arvo 5. Kuviosta nähdään, että yhtenevä arvopohja, rehellisyyden ja kunnioituksen osoittaminen sekä samanlaiset näkemykset lapsen edusta ovat vanhempien kokemuksesta parhaiten toteutuvia kasvatusyhteistyön osa-alueita (ks. kuvio 2). Sujuvan kommunikoinnin lapsen kasvatuksesta ja arjesta sekä yhteisen suunnittelun ja päätöksenteon vanhemmat kokevat vähiten toimiviksi kasvatusyhteistyön osa-alueiksi, joissa lähes puolet vanhemmista on vastannut ”jokseenkin” tai ”ei lähes ollenkaan”. Luottamuksen osoittaminen sekä positiivisen ja kannustavan palautteen saaminen lapsen kehityksestä ja oppimisesta koetaan myös toimivan hieman muita osa-alueita huonommin. Kaikkien osa-alueiden keskiarvo on yli 3, mutta kuitenkin hajontaa eri

osa-alueiden välillä on merkittävästi. Kuvio näyttää hyvin, mihin osa-alueisiin kasvatusyhteistyön toteuttamisessa kannattaisi kiinnittää huomiota.

Kuvio 2. Kasvatusyhteistyön toteutuminen. (Kysymys 4)

Ristiintaulukoimalla huomataan, että aikaisemmin mainittu ryhmä 1 on valinnut kasvatusyhteistyön eri osa-alueiden toimimisesta pääasiassa kohdan ”todella hyvin” ja joissakin osa-alueissa myös kohdan ”hyvin”. Pienempiä arvoja osa-alueiden toimivuudesta tulee pääasiassa ryhmän 2 vastauksista. Tämä kuvaa sitä, että ryhmän 2 vastaajat ovat läpi kyselyn hieman vähemmän tyytyväisiä kasvatusyhteistyöhön ryhmään 1 verrattuna.

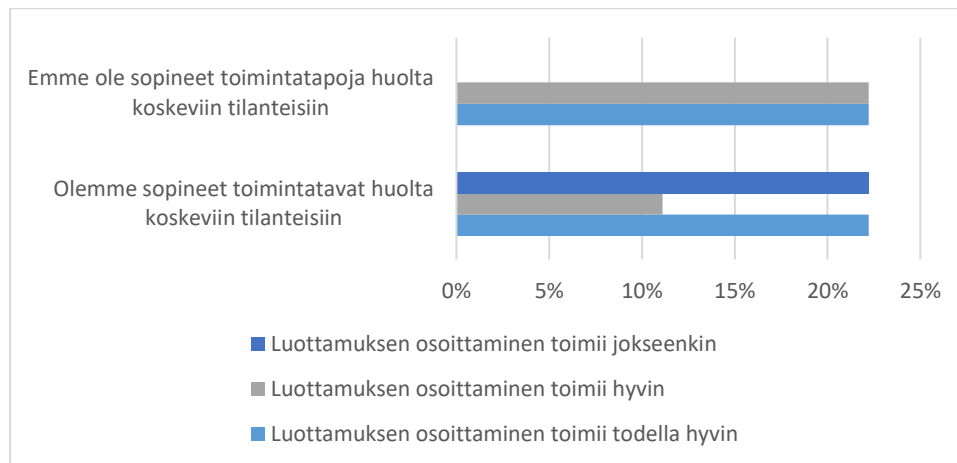
Kysymyksen 4 mukaan lähes kaikki (80 %) vastasi kasvatusyhteistyön toteutuvan vasukeskusteluissa ”todella hyvin” tai ”hyvin”. Kysymyksen 9 avulla tarkasteltiin vasutyöskentelyä tarkemmin. Lähes kaikki (90 %) vastaajista ovat tulleet kuulluksi vasutyöskentelyssä, kuitenkin vain alle puolet (40 %) ovat tyytyväisiä työskentelyyn. Saman verran (40 %) vanhemmista kokevat työskentelyn tuloksellisena. Hieman yli puolet (60 %) kokee pääsevänsä vaikuttamaan lapsen vasutyöskentelyyn. Vasutyöskentelyn sisällä on joitakin epäkohtia, jotka aiheuttavat sen, että suurin osa vastaajista ei koe sitä tuloksellisena eikä ole tyytyväisiä siihen. Kuulluksi tuleminen ja vaikuttaminen liittyvät vasukeskustelutilanteeseen, kun taas tuloksien näkeminen ja tyytyväisyys liittyvät myös keskustelujen jälkeiseen aikaan, käytäntöön.

4.2 Kasvatusyhteistyön kehittämisen kohteita

Vanhemmat kuvailivat avoimen kysymyksen avulla tilanteita, joissa kasvatusyhteistyö ei ole ollut heidän mielestään riittävää. Vastauksista nousi neljä eri osa-aluetta: henkilöstöresurssit, viestintä, lapsen yksilöllisten tarpeiden huomioiminen sekä vanhempien kuulluksi tuleminen. Lähes puolet (40 %) vastaajista toivat esiin puutteita henkilökunnan riittävydessä ja vaihtuvuudessa. Kolmasosa (30 %) koki viestinnän päiväkodin taholta puutteellisen sen laadun tai määrän vuoksi. Viidesosa (20 %) nosti puutteellisenä lapsen yksilöllisiin tarpeisiin liittyvät asiat. Yksi kymmenestä (10 %) koki kasvatusyhteistyössä haasteita kuulluksi tulemisen kanssa. Kysymyksen avulla saatiin selville vanhempien kokemia epäkohtia ilman johdattelua eri osa-alueisiin tai luokkiin.

Kyselyn perusteella nousseista kasvatusyhteistyön epäkohdista huolimatta lähes kaikki (90 %) vastaajista vastasi, että kasvatusyhteistyössä ei ole mitään, mikä haittaisi sen syventymistä. Vain yksi kymmenestä (10 %) vastaajasta koki kasvatusyhteistyössä olevan jotain, mikä haittaa sen syventymistä. Kaikki vastaajat kokevat saavansa tarpeeksi tukea kasvatukseen päiväkodilta ja sen työntekijöiltä. Kuitenkin yli puolet (60 %) vastasivat, että olisi hyvä saada lisää vinkkejä lapsen kasvatusta koskeviin kysymyksiin. Toimintatavat huolta koskeviin tilanteisiin on sovittu puolien (50 %) vastaajista kanssa.

Luottamus vanhempien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välillä on yksi kasvatusyhteistyön kulmakivistä. Tätä tarvitaan erityisesti huolta koskevissa kysymyksissä. Kokemusta luottamuksen osoittamisesta sekä muuttujia kysymyksestä ”olemme sopineet toimintatavat huolta koskeviin tilanteisiin” tarkasteltiin ristiintaulukoinnin avulla katsoen, onko asioilla yhteneväisyyttä (ks. kuvio 3). Huomataan, että toimintatapojen sopimisella ei ole merkitystä luottamuksen osoituksen kokemiseen. Vastaajista 90 % keskustelevat huolta koskevista asioista harvemmin kuin viikoittain tai ei koskaan ja 20 % olivat siltä mieltä, että luottamuksen osoittaminen toimii jokseenkin. Puolet (50 %) vanhemmista vastasi, että toimintatavat huolta koskeviin tilanteisiin on sovittu ja puolet (50 %) vastasi, että ei ole.

Kuvio 3. Luottamuksen osoittamisen suhteessa huoleen.

Luottamusta tarkasteltiin myös aikaisemmin mainittujen ryhmien 1 ja 2 suhteen, sillä kasvatusyhteistyön toteutuminen vaatii molemmin puolista luottamusta (Poikonen & Lehtipää 2009). Ristiintaulukoimalla nämä muuttujat huomataan, että kaikki ryhmän 1 vastaajat (100 %) vastasi luottamuksen osoittamisen toimivan ”todella hyvin”.

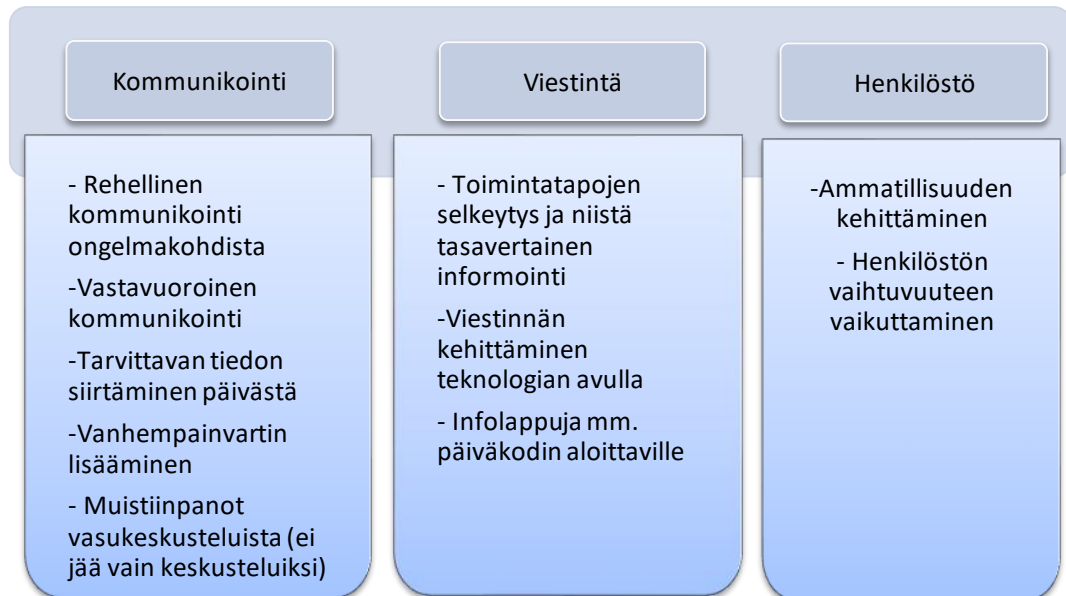
Ryhmän 2 vastaukset hajaantuivat enemmän. Puolet vastaajista (50 %) olivat sitä mieltä, että luottamuksen osoittaminen toteutuu ”hyvin”, noin kolmasosa (33,33 %) vastasi ”jokseenkin” ja 16,67 % vastasi ”en osaa sanoa” (ks. taulukko 3). Taulukolla havainnollistetaan näiden kahden ryhmän eroja.

Taulukko 3. Luottamuksen osoittaminen

Luottamuksen osoittaminen	Todella hyvin	Hyvin	Jokseenkin	Ei lähes ollenkaan	En osaa sanoa
Ryhmä 1	100 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ryhmä 2	0 %	50 %	33,33 %	0 %	16,67 %

Vanhemmilla oli mahdollisuus kommentoida vapaasti avoimen kysymyksen avulla, mitä kehitettävää kasvatusyhteistyössä voisi olla päiväkodin ja kodin välillä. Vanhempien vastaukset sijoittuivat kolmeen eri luokkaan: kommunikointi, henkilöstö sekä viestintä. Suurin osa kehittämisen kohteista liittyivät kommunikointiin ja viestintään (ks. kuvio 4). Kuvion avulla on esitetty esiin nousevia asioita näiden kolmen eri luokan

alla. Tässäkin kysymyksessä esille nousi vasukeskustelut ja -työskentelyn tuloksellisuus. Kommunikointiin liittyviä vastauksia oli selvästi eniten. Vastajat kokevat kommunikoinnin sujuvuuden ja riittävyyden kehityskohteeksi kasvatusyhteistyön osalta.

Kuvio 4. Kehittämisen kohteita kasvatusyhteistyössä. (Kysymys 18)

4.3 Informaatio päiväkodin ja kodin välillä

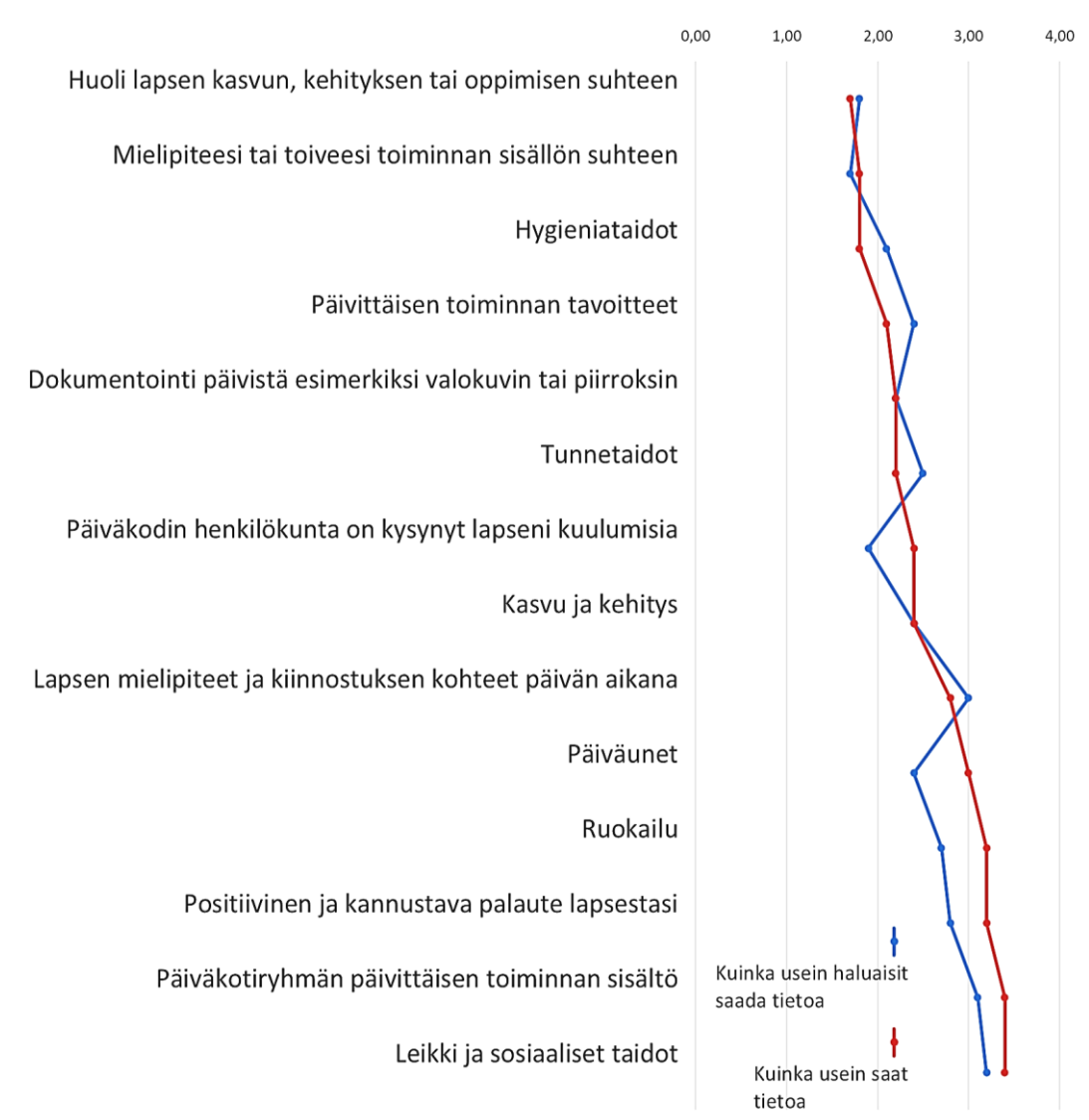
Kasvatusyhteistyön toteutumiseen vaikuttaa molemmin puoleinen viestintä ja kommunikaatio. Palautteen antaminen päiväkodin henkilökunnalle on osa viestintää kodin ja päiväkodin välillä. Taulukossa 4 on ristiintaulukoitu palautteen antamiseen liittyviä muuttujia niin, että vasemmalla taulukossa näkyy se, onko vanhempien mielestä helppoa antaa negatiivista palautetta ja ylhäällä on muuttujat liittyen mahdollisen nimettömän palautteen antamiseen. Suurin osa vastaajista (80 %) oli sitä mieltä, että mahdollisuus antaa palautetta nimettömänä ei vaikuttaisi palautteen antamiseen. Viidesosa (20 %) vastasi, että jos palautetta voisi antaa nimettömänä, se vaikuttaisi jollakin tavalla palautteen antamiseen. Päiväkoti voisi saada hieman enemmän palautetta, jos sitä voisi antaa nimettömänä.

Taulukko 4. Negatiivisen palautteen antaminen vanhempien kokemana

Jos palautetta voisi antaa nimettömänä				
” Negatiivisen palautteen antaminen on mielestäni helppoa ”	Antaisi rohkeammin positiivista palautetta	Antaisi rohkeammin negatiivista palautetta	Antaisi rohkeammin positiivista ja negatiivista palautetta	Tällä ei olisi vaikutusta palautteen antamiseen
	Samaa mieltä			30 %
	Osittain samaa mieltä		10 %	20 %
	Osittain eri mieltä			30 %
	Eri mieltä	10 %		
	En osaa sanoa			
	Yhteensä		10 %	10 %

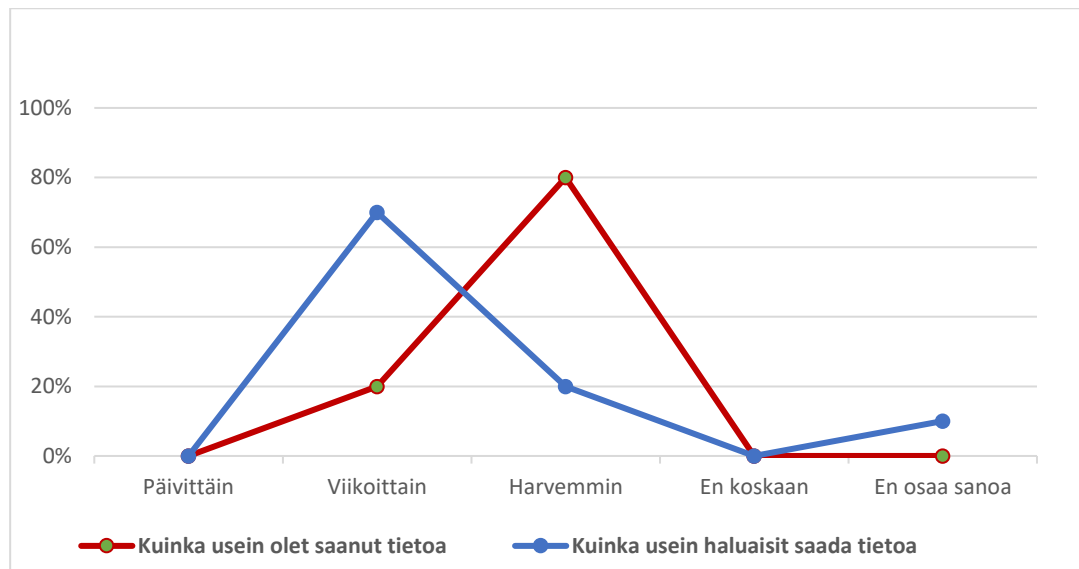
Kyselyllä pyrittiin saamaan tietoa myös siitä, millaisia asioita vanhemmat haluaisivat kuulla lastensa päivästä ja kuinka usein. Vastaus tähän pyrittiin saamaan luomalla kysymykset ”kuinka usein olet saanut tietoa seuraavista asioista” (kysymys 16) ja ”kuinka usein haluaisit saada tietoa seuraavista asioista” (kysymys 17). Näissä kysymyksissä muuttujat pysyivät samoina, jotta tuloksia voitaisiin verrata keskenään. Riskitaulukoimalla näiden kysymysten muuttujia huomattiin, että lähes kaikki (89 %) vastanneista haluaisivat kuulla lastensa päiväkotiin liittyvistä asioista keskimäärin useammin tai saman verran suhteessa siihen, mitä he kuulevat. Hieman alle puolet (44 %) haluaisi kuulla useammin eri osa-alueista lapsen päivästä mitä kuulevat.

Alla olevan kuvio avulla pyritään havainnollistamaan näiden kahden (16 & 17) kysymyksen vastauksien suhdetta painotetun keskiarvon avulla (ks. kuvio 5). Kuvion mukaan hygieniataidot, päivittäisen toiminnan tavoitteet, tunnetaidot sekä lapsen mielihyvä ja kiinnostuksen kohteet ovat alueita, joista vanhemmat keskimäärin haluaisivat saada tietoa enemmän kuin mitä he saavat.

Kuvio 5. Mitä vanhemmat kuulevat ja haluavat kuulla lastensa päivästä. (Kysymys 16 & 17)

Muuttujien, kuinka paljon vanhemmat saavat tietoa ja haluaisivat saada tietoa, välillä on isoja eroja joillakin osa-alueilla. Näitä kuvioista 5 esiin nousevia muuttujia ristiintaulukointiin tarkastellen minkälaisia eroavaisuuksia niiden välillä ilmenee. Ristiintaulukoinnilla huomataan, että on asioita, joita vanhemmat kuulevat harvoin, mutta haluaisivat kuulla jopa viikoittain, kuten tunnetaidot ja päivittäisen toiminnan tavoitteet. (ks. kuvio 6). Keskimäärin vanhemmat haluaisivat kuulla päivittäin päiväkodin toiminnan sisällöstä ja leikki ja sosiaalisista taidoista eniten. Viikoittain vanhemmat toivoisivat kuulevansa kasvusta ja kehityksestä, tunnetaidoista, lapsen mielipiteistä ja kiinnostuksenkohteista päivien aikana sekä toiminnan tavoitteista.

Kuvio 6. Tiedon saanti tunnetaidoista.

Vanhempia, jotka olivat samaa mieltä siitä, että kasvatusyhteistyö toimii hyvin (aikaisemmin mainittu ryhmä 1) sekä heitä, jotka olivat tästä osittain samaa mieltä (ryhmä 2) ristiintaulukoitiin kysymyksien 16 & 17 kanssa (ks. taulukko 5). Ristiintaulukoimalla huomattiin, että ryhmän 2 vastaajat kuulevat ryhmään 1 verrattuna useammin hoidollisista asioista kuin ryhmä 1 ja toisaalta taas verrattain vähemmän kasvatuksellisista ja vanhempien osallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Ristiintaulukoinnissa näkyi myös se, että ryhmä 2 haluaisi kuulla nykyistä useammin hoidollisista asioista ja verrattain useammin kuin ryhmä 1. Alla on ristiintaulukoinnista esimerkkinä saatu informaatio päiväunien määrästä sekä saatu tiedon määrä lapsen kasvusta ja kehityksestä.

Taulukko 5. Saatu tiedon määrä lapsen kasvusta ja kehityksestä sekä päiväunista.

		Päivittäin	Viikoittain	Harvemmin	En koskaan	En osaa sanoa
Saatu tiedon määrä-kasvusta ja kehityksestä	Ryhmä 1	0 %	100 %	0 %	0 %	0 %
	Ryhmä 2	0 %	16,67 %	66,66 %	16,67 %	0 %
Saatu tiedon määrä lapsen päiväunista	Ryhmä 1	25 %	0 %	50 %	25 %	0 %
	Ryhmä 2	50 %	50 %	0 %	0 %	0 %

4.4 Ajatuksia tuloksista

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada tietoa vanhemmilta kasvatusyhteistyön kehittämiseksi. Tavoitteena oli löytää mahdollisia epäkohtia sekä saada tietoa siitä, mitä vanhemmat haluavat kuulla lastensa päivästä. Vanhemmat ymmärtävät kasvatusyhteistyön käsitteen ja tietävät siihen liittyvää sisältöä. Lapsen etu ja lapsilähtöisyys ovat vanhemmille kasvatusyhteistyön lähtökohtia. Lähtökohtaisesti vanhemmat ovat tyytyväisiä kasvatusyhteistyön toteutumiseen päiväkodissa. Muutamat osa-alueet kuitenkin nousevat kyselystä, jotka osa vanhemmista kokevat puutteelliseksi ja toivoisivat näihin muutosta. Selkeät kaksi aihealuetta olivat henkilökunnan riittämättömyys ja vaihtuvuus sekä kommunikointi ja viestintä päiväkodin ja kodin välillä. Yhtenä kommunikoinnin osa-alueena aineistosta nousi kokemukset vasutyöskentelystä.

Vasukeskustelut ovat vanhempien mielestä onnistuneempia kuin vasutyöskentely kokonaisuudessaan. Vanhemmat toivoisivat, että keskustelut eivät jäisi vain keskusteluiksi, vaan he voisivat nähdä keskusteluiden tuloksia. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman tarkoituksena on taata lapselle varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen oikeus suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen kasvatukseen, opetukseen ja hoitoon. Kirjatut tavoitteet otetaan toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioon. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 9–11). Kysely antaa vastauksia vanhempien kokemuksista koskien vasutyöskentelyä, mutta ei välttämättä suoraan päiväkodin sisäisistä toimintatavoista. Jonkinlaista kehitettävää vasutyöskentelyssä näyttäisi kuitenkin olevan, sillä alle puolet olivat siihen tyytyväisiä.

Kyselyn perusteella vanhemmat toivoisivat pysyvämpää henkilökuntaa sekä parempaa tiedotusta vaihtuvasta henkilökunnasta. Vanhemmille on tärkeää tietää, kuka heidän lastensa kanssa on päiväkotipäivän aikana. Kasvatusyhteistyön toteutuminen vaatii sen, että vanhemmat ja päiväkodin työntekijät tietävät toisensa, jotta informaatio lapsesta on jatkuvaa. Työntekijöiden vaihtuvuus tuo lovia kasvatusyhteistyön toteutumiseen. Luottamussuhteen rakentuminen vaatii myös pysyvyyttä henkilökunnassa. Keenin (2007) mukaan kasvatusyhteistyön avainominaisuuksiin kuuluu keskinäinen kunnioitus, luottamus ja rehellisyys, suunnittelu ja päätöksenteko yhdessä sekä yhteiset tavoitteet. (Keen 2007). Nämä kaikki toteutuvat kyselyn perusteella

kyllä jokseenkin, mutta luottamus, suunnittelu ja päätöksenteko yhdessä (mm. vasu-työskentely) toteutuvat huonommin verrattuna yhteisiin tavoitteisiin, rehellisyyden sekä kunnioituksen osoittamiseen.

Kyselyn vastausten mukaan sujuva kommunikointi lapsen arjesta ja kasvatuksesta ovat vanhempien kokemuksesta osa-alueita, joissa kasvatusyhteistyö toimii muihin osa-alueisiin verrattuna huonommin. Kuitenkin suurin osa vastaajista kokivat kasvatusyhteistyön olevan onnistuneinta päivittäisissä kohtaamisissa. Vaikka vanhemmat kokevat sen parhaiten onnistuneimmaksi muodoksi, he toivovat kommunikointitilanteisiin sujuvuutta ja syvyyttä. Onkin tärkeää tiedostaa millaisia asioita vanhemmat toivovat saavansa lasten päivästä, jotta annettu tieto vastaa asioita, joita vanhemmat haluavat kuulla. Kyselyn perusteella vanhemmat halusivat saada enemmän informaatiota joiltakin osa-alueilta, mitä he nyt kuulevat. Joitakin sellaisia osa-alueita nousi vastauksissa, joissa vanhemmat ovat kollektiivisemmin samaa mieltä saadun informaation määrästä. Saadun tiedon määrä eri osa-alueilla on myös vastaajakohtaista, sillä jaettu informaatio on lapsilähtöistä ja lapsilla voi olla erilaiset osa-alueet, joihin keskitytään havainnoinnissa ja keskusteluissa.

Varhaiskasvatuksen ja kasvatusyhteistyön keskeisenä tavoitteena on vanhempien kasvatustehtävän tukeminen (Varhaiskasvatuslaki 2018). Alatalon (2015) tekemän pro gradu -tutkielman mukaan vanhemmuuden tukemiselle on tarvetta päiväko-deissa. Käytännöt vanhemmuuden tukemiselle vaihtelevat paljon eri päiväkotien välillä. Vanhemmat kaipaavat kasvatustehtävän tukemiseksi vinkkejä päiväkodilta liit-tyen lapsen kasvatukseen tai kehitykseen. Neuvojen jakaminen vanhemmille on yksi tapa tukea vanhemmuutta. Opinnäytetyön aineiston mukaan yli puolet vanhemmista toivoisivat saavansa lisää vinkkejä lapsen kasvatusta koskeviin kysymyksiin. Tiedon ja taidon jakaminen puolin ja toisin varhaiskasvatuksen ja kodin välillä on tärkeä osa kasvatustehtävässä tukemista. Varhaiskasvatuksen työntekijöillä on ammattitaitonsa puolesta mahdollisuus jakaa vanhemmille toimiviksi todettuja työkaluja ja -menetel-miä ja näin tukea kasvatusta myös kotona. Tämä edellyttää hyvää kommunikaatiota ja luottamusta vanhempien ja päiväkodin välillä.

Kyselyn perusteella vastaajissa on vanhempia, joiden mielestä kasvatusyhteistyö toimii hyvin ja ovat tyytyväisiä siihen. Heidän lisäksi on vanhempia, joiden mielestä kasvatusyhteistyö pääasiassa toimii ihan hyvin, mutta on osa-alueita, joilla kasvatusyhteistyö voisi toimia paremmin tai kasvatusyhteistyössä on epäkohtia. Yhtäläisyyttä näiden vanhempien kesken ei tämä kysely anna vastausta. Tarkempaa taustatekijöiden selvittämistä ei tämän opinnäytetyön puitteissa tehty. Näiden tekijöiden avulla saataisiin täsmällisempää tietoa siihen, mitä asioita päiväkotiarjessa voitaisiin konkreettisesti muuttaa laadukkaamman kasvatusyhteistyön toteuttamiseksi.

5 Pohdinta

Opinnäytetyöllä saatiin kasvatusyhteistyön kehittämisen kannalta hyödyllistä tietoa, mikä sen tavoitteena olikin. Sen tulosten pohjalta päiväkodissa voidaan pyrkiä kehittämään työtä ja sen laatua. Vastausprosentin pienuudesta huolimatta tulokset ovat hyödynnettävissä ja niistä nousi selkeästi osa-alueita, joihin kasvatusyhteistyön kehittämisessä voisi kiinnittää huomiota. Kuitenkin on hyvä pitää mielessä vastausten vähäisyys tulosten yleistettävyydessä. Tulokset ovat pienen osan päiväkodin vanhemmista kokemuksia kasvatusyhteistyöstä eikä näin ollen kuvaa yleistäen jokaisen kokemuksia sen toteutumisesta.

Opinnäytetyön tutkimusote valikoitui kohderyhmän, asetettujen tavoitteiden sekä tutkittavan aiheen perusteella. Käytetyt menetelmät vastasivat työn tarkoitusta ja tavoitetta. Opinnäytetyö toteutettiin huolellisesti toteutetun opinnäytetyösuunnitelman pohjalta teoriakirjallisuutta hyödyntäen. Opinnäytetyön aihe valikoitui yhdessä toimeksiantajan kanssa.

Kyselyn huolellinen suunnittelu on tärkeä vaihe opinnäytetyön onnistumisen kannalta. Kyselyn toteuttamisessa hyödynnettiin teoriaa aiheesta. Kyselyn luominen onnistui mielestäni tarpeeksi hyvin hyödyllisten tulosten saamiseksi. Kuitenkin siinä oli tekijöitä, jotka olisi voinut tehdä toisella tavalla jälkikäteen ajateltuna. Kyselyn toteutukseen olisi voinut käyttää enemmän resursseja ja myös ohjaustunteja. Yhdellä

opinnäytetyöllä olisi voinut saada enemmänkin hyödyllistä informaatiota kasvatusyhteistyöstä oikeanlaisilla ja täsmällisillä kysymyksillä. Kyselyn vastausprosentti jäi pieneksi, mutta tälläkin määrällä sai hyvän aineiston opinnäytetyön tekemiseen. Erilaisilla toimintatavoilla ja ajankohdalla olisi voitu pyrkiä suurempaan vastausprosenttiin, kuten mahdollisuudella vastata kyselyyn paperisena versiona, joka olisi jaettu suoraan jokaiselle vanhemmalle. Ekologisempaa oli kuitenkin toteuttaa kysely täysin sähköisesti. Muistutusviestejä laitettiin muutama, mikä ei vaikuttanut vastaajien määrään.

Kyselyn tulokset luettiin ja niitä tarkasteltiin huolellisesti ja ajan kanssa. Kyselyn aineisto oli mielenkiintoista muuttaa taulukoiksi ja kaavioiksi ja yrittää löytää mahdollisimman selkeää esittelytapaa kullekin kysymykselle. Eri vastauksille pyrittiin löytämään mahdollisimman informatiivinen tapa esittää sen sisältöä. Kysymysten analysoinnissa käytettiin harkintaa ja eri analysointitapoja käytettiin tarkoituksenmukaisesti.

Opinnäytetyö vastaa kysymyksiin, jotka sille asetettiin tavoitteeksi. Kyselyn avulla saatiin vastauksia siihen, mitä tämän kyseisen päiväkodin vanhemmat ajattelevat kasvatusyhteistyön olevan, mitä kehitettävää kasvatusyhteistyössä voisi olla sekä millaisia asioita vanhemmat haluaisivat kuulla lastensa päivästä. Saadut vastaukset pääasiassa mukailevat aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia aiheesta. Savolaisen (2018) tekemän opinnäytetutkimuksen mukaan 26 % vanhemmista kaipasi enemmän tietoa lastensa päivästä ja nykyiseen kasvatusyhteistyöhön tyytyväisiä oli 47 % vanhemmista. (Savolainen 2018, 25). Tämän opinnäytetyön mukaan 44 % haluaisi saada keskimäärin useammin informaatiota lasten päivästä ja kasvatusyhteistyöhön pääasiassa oltiin tyytyväisiä.

Opinnäytetyösuunnitelmassa jätettiin vielä auki, toteutetaanko kyselyn jälkeen vielä jollekin määrälle vanhempia ryhmähaastattelu aiheesta. Tämä päätettiin jättää pois ja käyttää muuten määrällisessä kyselyssä laadullisia kysymyksiä. Kyselystä saadun alhaisen vastausprosentin jälkeen olisi voitu palata alkuperäiseen suunnitelmaan, mutta tämä olisi suurentanut työmäärää liikaa.

5.1 Luotettavuuden ja eettisyyden tarkastelua

Opinnäytetyötä toteuttaessa on noudatettu tieteellisen tutkimuksen periaatteita. Tutkimuksen kokonaisluotettavuus muodostuu kahdesta osa-alueesta: reliabiliteetista ja validiteetista. Reliabiliteetti kertoo tutkimuksen toistettavuudesta ja riskin määrästä mittausvirheeseen. Validiteetti kertoo, onko tutkittu sitä, mitä oli tarkoitus tutkia. (Vilka 2007, 149–151).

Opinnäytetyö toteutettiin suunnitelmien mukaisesti ja siinä tutkittiin sitä, mitä oli tarkoituskin tutkia. Lomaketta testattiin muutamilla henkilöillä ja muokattiin siitä saadun palautteen mukaan. Validiteetti on pitkälti riippuvainen siihen, onko kyselylomake toteutettu huolellisesti ja tutkittavan asian kannalta hyvin. Mittarit pyrittiin valitsemaan tarkoituksenmukaisesti niin, että saatu tieto vastaa sitä, mitä oli tarkoituskin kysyä. Tutkimuksen luotettavuutta lisää kvalitatiivisen menetelmän käyttäminen muutoin kvantitatiivisen tutkimuksen rinnalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2013, 232–233)

Tutkimuksen reliabiliteettiin vaikuttaa otoksen vastaavuus perusjoukkoon (Vilka 2007, 150). Walliman (2018) tuo teoksessaan esille sen, että tutkimusta tehdessä tulee pohtia, kuinka edustava otos on perusjoukosta. Mallintaako otos koko perusjoukkoa? Perusjoukosta vain osa saattaa olla kiinnostunut tutkimuksesta ja kyselyyn vastaamisesta. Jos otos ei vastaa täysin kohderyhmää, otos on esimerkiksi vain tietynlaista ja tietyllä tapaa ajattelevia kohderyhmästä. Tätä on vaikea arvioida, kun otos oli vain 10 vanhempaa. Todennäköisesti otoksen ollessa niin pieni, se ei vastaa täysin perusjoukkoa eikä näin ollen tulokset ole täysin yleistettävissä koko päiväkodin osalle. (Walliman 2018).

Kyselyn kaikki kysymykset olivat pakollisia, mikä nostaa reliabiliteettia. Kysymysten huolellisesta suunnittelusta sekä strukturoidusta kyselystä huolimatta jokainen vastaaja voi ymmärtää kysymyksen omalla tavallaan ja omasta kontekstistaan. Täysin objektiivista tietoa opinnäytetyö ei näin ollen tuota. (Tuomi & Sarajärvi 2017, 118–130). Mittarit olivat huolellisesti suunniteltuja, mutta siitä huolimatta jonkun kysymyksen puutteellisen asettelun takia vastaajat saattoivat ymmärtää kysymyksen eri

tavoilla tai eri konteksteista. Esimerkkinä kysymys ”olemme sopineet toimintatavat huolta koskeviin tilanteisiin”. Kysymyksen voi ymmärtää eri tavalla vanhempien eri kontekstista käsin. Voi olla esimerkiksi vanhempi, jonka lapsesta on aikaisemmin jo herännyt huoli (esimerkiksi oppimisessa) ja tähän liittyen on sovittu toimintatavat, kuinka toimitaan ja hän vastasi ”kyllä”. Vanhempi, jonka lapsen kanssa ei ole herännyt huolta, saattaa vastata ”ei” tai ”kyllä” riippuen sen mukaan onko esimerkiksi va-sukeskustelussa käyty keskustelu siitä, miten päiväkotitoimii tilanteissa, jossa lasta kohtaan herää huoli. Joten kysymys ei sinänsä anna suoraa vastausta muuhun, kuin siihen, että puolien vastaajien kanssa toimintatavat tällaisiin tilanteisiin on sovittu tietämättä sen enempää lapsen tilanteesta.

Kohderyhmän kannalta pyrittiin valitsemaan sopivin aika tavoitettavuuden kannalta. Kyselyn ajankohtaa siirrettiin hieman myöhemmäksi, jotta kysely ei tulisi toisen kyselyn kanssa yhtä aikaa vanhemmille. Ajankohdan siirtämisen myötä kysely ajoittui samoihin aikoihin, kun korona epidemian vaikutuksia alkoi näkymään myös varhaiskasvatuksessa. Tällä voi olla vaikutuksia heikentävästi kyselyn vastausprosenttiin.

Opinnäytetyöprosessissa on aina mukana useampi taho ja henkilö. Prosessin alusta loppuun on tärkeää kunnioittaa kaikkia ja ottaa huomioon jokaisen oikeudet. Jotta opinnäytetyöprosessi ja lopputulos on eettinen, täytyy seurata tiettyjä periaatteita prosessin tekemisessä. Opinnäytetyössä noudatetaan Jyväskylän Ammattikorkeakoulun eettisiä periaatteita. Pohjolan mukaan tutkimuksen etiikan osa-alueiksi voidaan jäsentää tiedon intressin, hankkimisen, tulkitsemisen, julkistamisen ja käyttämisen etiikkaan, sosiaalisen vastuun etiikkaan sekä kollegiaaliseen etiikkaan (Pohjola 2007, 11–12).

Opinnäytetyöprosessissa on noudatettu rehellisyyttä, huolellisuutta sekä tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten kirjaamisessa, analysoinnissa ja esittämisessä. Työssä noudatettiin eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Teoriaviitekehityksessä pyrittiin käyttämään luotettavia ja mahdollisuuksien mukaan tuoreita lähteitä ja niitä käytettiin asianmukaisesti opinnäytetyön hyväksi. Opinnäytetyössä huomioitiin tietosuojan perustuvat kysymykset niin, että kyselylomakkeeseen vastaaminen tapahtui anonymisti ilman identiteetin selvittämismahdollisuutta.

Kyselyyn vastaaminen oli vanhemmille vapaaehtoista ja heitä informoitiin saatekirjeen muodossa kyselyn tarkoituksesta sekä vapaaehtoisuudesta. Opinnäytetyöprosessin ajan aineistoa käsitellään ja säilytetään luottamuksellisesti ja asianmukaisella tavalla. Opinnäytetyöprosessin loputtua aineisto asianmukaisesti hävitetään.

5.2 Jatkotutkimus- ja kehittämisehdotukset

Opinnäytetyössä selvitettiin vanhempien näkemyksiä ja kokemuksia kasvatusyhteistyöstä. Toimeksiantaja voi hyödyntää toimintansa kehittämiseen kyselystä saatuja tuloksia. Kyselyn tulosten pohjalta voisi rakentaa keskustelurungon, jota voitaisiin hyödyntää esimerkiksi vasukeskusteluissa vanhempien kanssa.

Kattavamman kuvan päiväkodin kasvatusyhteistyön kokonaisuudesta saisi selvittämällä myös päiväkodin työntekijöiden toiminta-ajatuksia ja kokemuksia yhteistyöstä. Henkilökunnan ollessa vaihtuvaa, olisi mielenkiintoista selvittää myös sijaisten ajatuksia kasvatusyhteistyön toteutumisesta vanhempien kanssa.

Kyselystä nousseet epäkohdat voisi nähdä myös jatkotutkimusaiheina; minkälainen viestintästrategia palvelisi vanhempia ja työntekijöitä mahdollisimman hyvin? Millä keinoilla vasutyöskentelyn tulokset saataisiin näkyville myös vanhemmille?

Kehittämisehdotukset

Selkeät epäkohdat kyselyn perusteella olivat viestinnän ja kommunikaation epäkohdat sekä puutteellisuus henkilökunnassa. Kiinnittämällä huomiota näihin kyselystä nouseviin epäkohtiin, kasvatusyhteistyön laatu voisi parantua. Nämä ovat yhteydessä luottamukseen päiväkodin ja kodin välillä, mikä on yksi kasvatusyhteistyön kulmakivistä (Keen 2007). Luottamus ja yhteistyö ovat käsikädessä kulkevia tekijöitä, jotka ovat riippuvaisia toisistaan ja lisäävät toinen toisiaan. (Poikonen & Lehtipää 2009, 85)

Aikaisempien tutkimusten (mm. Järviluoto 2018, 37; Savolainen 2018, 25; Venninen, Leinonen, Rautavaara-Hämäläinen & Purola 2011, 54) mukaan päiväkodeissa yleisesti päivittäiset kohtaamiset ja kommunikointi tuonti- ja hakutilanteissa ovat merkittävien kasvatusyhteistyön muoto arjessa. Sujuvien toimintatapojen ja kommunikointiin huomion kiinnittäminen entisestään voisi syventää kasvatusyhteistyötä. On tärkeää tiedostaa, minkälaisia asioita vanhemmat haluaisivat kuulla lastensa päivästä, jotta annettu informaatio olisi relevanttia. Eräs vanhempi nosti kehitysehdotuksena vanhempainvartin mukaan ottamisen kasvatusyhteistyöhön. Tämä voisi lisätä vanhempien osallisuutta varhaiskasvatuksessa.

Henkilökunnan ollessa vaihtuvaa olisi tärkeää informoida aamulla vanhemmille, kuka kussakin päiväkotiryhmässä on sinä päivänä. Tämä lisää vanhempien ja päiväkodin välistä luottamusta, jota tarvitaan laadukkaan kasvatusyhteistyön toteutumiseen. (Poikonen & Lehtipää 2009, 85) Konkreettinen työväline annetun informaation parantamiseksi voisi olla esimerkiksi taulu eteiseen päiväkodin seinälle, jossa näkyy sen päivän henkilökunta kussakin päiväkotiryhmässä.

Henkilöstön riittävyys tai sen vaje on valtakunnallisesti päiväkotien ongelmana. Tähän on pyritty saamaan ratkaisua muun muassa kelpoisuusvaatimuksia tarkentamalla. Lastentarhanopettaja nimike poistui kokonaan. Yliopistosta valmistutaan varhaiskasvatuksen opettajaksi ja varhaiskasvatukseen suuntautuvat sosionomit ovat jatkossa varhaiskasvatuksen sosionomeja. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018). Lakiuudistuksia on tehty tänä vuonna myös ryhmäkokojen pienentämiseksi sekä subjektiivisen oikeuden palauttaminen varhaiskasvatukseen kaikille. Varhaiskasvatusmaksujen pienentämisestä on myös meneillään uusi lakiehdotus. Näillä toimilla pyritään mahdollistamaan perheiden tasa-arvoisuutta sekä lapsien oikeuksia. (Tiedotteet, 2020)

Täsmällisen informaation välittämisen kannalta voisi olla hyödyllistä voisi olla perehtyä kyselyn tuloksiin siitä, kuinka usein vanhemmat saavat tietoa lapsen päiväkotiin liittyvistä asioista ja, kuinka paljon he haluaisivat niistä kuulla. Tällä voitaisiin täsmentää informaatiota joka päiväkodin ja kodin välillä liikkuu ja näin syventää kasvatusyhteistyötä jakaen tietoa, jota päiväkotia on lapsesta päivien aikana saanut. Vanhempainillat ovat tärkeitä kommunikaation ja viestinnän kannalta. Niissä

voidaan jakaa myös hyödyllistä tietoa lasten kasvatuksesta sekä antaa mahdollisia työkaluja ja menetelmiä tukemaan arkea ja kasvatustehtävää. Näillä muutoksilla pyritään saamaan tarpeeksi henkilöstöä päiväkotiin, saada sosionomien perheosaamista käytäntöön sekä yhtenäistää varhaiskasvatuksessa käytettäviä nimikkeitä. (Uusi varhaiskasvatuslaki, n.d.)

Lähteet

Ahonen, L. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus

Alasuutari, M. 2003. Kuka lasta kasvattaa? Vanhemmuuden ja yhteiskunnallisen kasvatuksen suhde vanhempien puheessa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteellinen tiedekunta

Alatalo, A-M. 2015. Millaista tukea päiväkotitoiminta voi tarjota vanhemmuuteen, vanhempien arvioita ja odotuksia. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta.

Heikkilä, J. 2007. Kasvatusvastuun tulti hukassa? Tapaustutkimus kodin, koulun ja yhteiskunnan välisestä yhteistyöstä sekä kasvatusvastuun jakautumisesta. Pro gradu -tutkielma. Kasvatustieteiden tiedekunta. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/77875/gradu01751.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. E-kirja. Viitattu 21.4.2020. janet.finna.fi.

Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U. 2016. Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15.–16. p. Helsinki: Tammi.

Jeromaa, S. 2013. Kasvatuskumppanuus päiväkodissa. Opinnäytetyö. Turun Ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 10.6.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013112117748>

Järviluoto, N. 2018. Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa. Vanhempien ajatuksia osallisuudesta ja yhteistyöstä. Opinnäytetyö. Karelia ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 15.7.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201805056636>

Karikoski, H. & Tiilikka, A. 2017. Eheä kasvupolku - haaste yhteistyölle. Julkaisussa Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus, 78–95. 4. uud.p.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta: Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Oppaita 63. Helsinki: Stakes.

- Keen, D. 2007. Parents, Families, and Partnerships: Issues and considerations. Julkaisussa *International journal of disability, development, and education*, 339–349. E-kirja. Viitattu 20.2.2020. <https://janet.finna.fi>
- Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä. Väitöskirja. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085123>
- Kosonen, P. 2018. ”Nää päivittäiset kohtaamiset – ne on ilman muuta tärkeimmät. Vuorohoidon työntekijöiden kuvauksia yhteistyöstä lasten vanhempien kanssa. Varhaiskasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, kasvatustieteen laitos. Viitattu 10.10.2019. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/57215/URN:NBN:fi:jyu-201803011626.pdf?sequence=1>
- L 2018/540. Varhaiskasvatuslaki. Annettu 13.7.2018. Viitattu 10.12.2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>
- Lindeboom, G-J. & Buiskool, B-J. 2013. Quality in early childhood education and care. European parliament. Directorate-general for internal policies. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/etudes/join/2013/495867/IPOL-CULT_ET\(2013\)495867_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/etudes/join/2013/495867/IPOL-CULT_ET(2013)495867_EN.pdf)
- Meriluoto, T & Marila-Penttinen, L. 2015. Osallisuus: osallisuuden ja kokemusasiantuntijuuden käsikirja. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto.
- Murtomäki, N. 2019. Arjen tiedon välittyminen päiväkodista vanhemmille. Varhaiskasvatustieteen kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen laitos.
- Peltoperä, K., Rönkä, A., Malinen, K. & Turja, L. 2016. Kasvatusyhteistyö vuorohoidossa: Jännitteitä ja ratkaisumalleja. Teoksessa *Osaamista vuorohoitoon*, 129–147. Viitattu 20.3.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-439-8>
- Pohjola, A. 2007. Eettisyyden haaste tutkimuksessa. Julkaisussa *Polkuja soveltavaan yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen*, 11–31. Helsinki: Tammi.
- Poikonen, P-L. & Lehtipää, R. 2009. Päivähoidon ja kodin jaettu kasvatustehtävä: kasvatuskumppanuus perheen voimavarana. Julkaisussa *Perhe-elämän paletti. Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*, 69–88. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Rajaniemi, S. & Ylisuutari, M. 2007. Vanhempien kasvatustietoisuus Vanhempien käsityksiä kasvatuksesta ja vanhemmuudesta. Opinnäytetyö. Jyväskylän Ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma. Viitattu 20.5.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017121821765>

Repo, L., Paananen, M., Eskelinen, M., Mattila, V., Lerkkanen, M-K., Gammelgård, L., Ulvinen, J., Marjanen, J., Kivistö, A. & Hjelt, H. 2019. Varhaiskasvatuksen laatu arjessa. Varhaiskasvatussuunnitelmien toteutuminen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Viitattu 1.11.2019
https://karvi.fi/app/uploads/2019/09/KARVI_1519.pdf

Savolainen, M. 2018. Kasvatusyhteistyö kunnallisessa varhaiskasvatuksessa vanhempien näkökulmasta. Opinnäytetyö. Jyväskylän Ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala. Viitattu 13.9.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018121321432>

Tiedotteet. 2020. Opetus- ja kulttuuri ministeriö. Viitattu 27.9.2020. <https://minedu.fi/-/varhaiskasvatusmaksuja-lasketaan-uudistus-kasvattaa-tyollisyytta-ja-helppottaa-perheiden-arkea>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu painos. E-kirja. <https://janet.finna.fi>, Ellibs.

Uusi varhaiskasvatuslaki. N.d. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 27.9.2020. <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>

Valli, R. 2018. Ikkunoita tilastolliseen tutkimusmetodeihin 2- Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 5. uudistettu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 2. uud.p. E-Kirja. <https://janet.finna.fi>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Opetushallitus. Viitattu 19.12.2019. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Venninen, T., Leinonen, J. Rautavaara-Hämäläinen, M. & Purola, K. 2011. "Lähes aina haettaessa sanotaan, että ihan ok päivä - mitä se lopulta tarkoittaa?" Työpapereita 2011:2 Lasten vanhempien ja henkilökunnan osallisuus pääkaupunkiseudun päiväkodeissa. Socca, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus. Työpapereita 2011:2. http://www.socca.fi/files/1618/Lasten_vanhempien_ja_henkilokunnan_osallisuus_paakaupunkiseudun_paivakodeissa_2011.pdf

Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. E-kirja. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0099-9>

Walliman, N. 2017. Research Methods: The Basics, Taylor & Francis Group. E-kirja. ProQuest eBook Central. <http://ebookcentral.proquest.com/lib/jyvaskyla-ebooks/detail.action?docID=5015633>.

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Hei vanhemmat!

Olen Adele Mäkelä, sosionomiopiskelija Jyväskylän Ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötä yhteistyössä päiväkodin kanssa ja sen aiheena on kasvatusyhteistyö kyseisessä päiväkodissa. Opinnäytetyön tarkoituksena on kerätä vanhempien kokemuksia kasvatusyhteistyöhön liittyen.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kaikkia vastauksia käsitellään anonyymisti niin, ettei vastaajaa voida tunnistaa vastauksista. Vastaaminen on luottamuksellista ja nimetöntä sekä jokaisen vastaajan henkilösuoja on turvattu. Kyselyn aineistoa käytetään vain tämän opinnäytetyön tarkoitukseen. Aineistoa säilytetään luottamuksellisesti sekä asianmukaisesti opinnäytetyön työstövaiheen ajan, jonka jälkeen ne hävietään asianmukaisesti.

Opinnäytetyön tavoitteena on kerätä aineistoa, jonka pohjalta päiväkodin toimintaa voidaan kehittää. Tästä syystä jokaisen vastaaminen kyselyyn nähdään erittäin tärkeänä. Mahdollisimman monen vastaaminen lisää myös tutkimuksen luotettavuutta. Kyselyyn vastaaminen vie noin 15–20 minuuttia. Lisätietoja opinnäytetyöstä voi kysellä minulta sähköpostitse. Vastaathan kyselyyn **9.3.2020** mennessä.

Ystävällisin terveisin
Adele Mäkelä
Opiskelija/JAMK

Kiitän kyselyyn osallistumisesta sekä antamastasi ajasta!

Kyselyyn pääset myös suoraan tämän koodin kautta:

Liite 2. Kyselylomake

1. Vastaamalla tähän lomakkeeseen annan luvan siihen, että lomakkeen vastauksia saa käyttää aineistona tutkimuksessa. *

Kyllä

2. Kuvaa omin sanoin, mitä kasvatusyhteistyö mielestäsi on. *

3. Kasvatusyhteistyö toteutuu tässä päiväkodissa hyvin. Valitse sopivin vaihtoehto. *

Samaa mieltä   Osittain samaa mieltä   Osittain eri mieltä   Eri mieltä   En osaa sanoa

-                  -

4. Kuinka hyvin kasvatusyhteistyö toimii mielestäsi seuraavissa asioissa? *

	Todella hyvin	Hyvin	Jokseenkin	Ei lähes ollenkaan	En osaa sanoa
Sujuva kommunikointi lapsen arjesta	☐	☐	☐	☐	☐
Sujuva kommunikointi lapsen kasvatuksesta	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen päivähoiton aloittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kunnioituksen osoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Luottamuksen osoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Rehellisyyden osoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteiset tavoitteet lapsen kasvuun, kehitykseen sekä oppimiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Suunnittelu ja päätöksenteko yhdessä	☐	☐	☐	☐	☐
Vasu-keskustelut	☐	☐	☐	☐	☐
Yhtenevät arvot päiväkodin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Samanlaiset näkemykset lapsen edusta	☐	☐	☐	☐	☐
Positiivisen ja kannustavan palautteen saaminen lapsen kehityksestä ja oppimisesta	☐	☐	☐	☐	☐
Osallisuuden tukeminen	☐	☐	☐	☐	☐

	Todella hyvin	Hyvin	Jokseenkin	Ei lähes ollenkaan	En osaa sanoa
Jokin muu, mikä? <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	☐

5. Kasvatusyhteistyö on mielestäni parhaiten onnistunutta. Valitse kaksi tilannetta. *

- Päivittäisessä kohtaamisessa
- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (vasu)-keskusteluissa
- Perheen tarpeiden huomioimisessa
- Haastavissa/ poikkeuksellisissa tilanteissa
- Lapsen kasvun tai kehityksen haasteissa
- Jokin muu, mikä?

6. Kuvaa tilannetta, jossa kasvatusyhteistyö ei mielestäsi ole ollut riittävää. *

7. Onko kasvatusyhteistyössä jotain, mikä häiritsee sen syventymistä? *

- Kyllä
- Ei

8. Mikä mielestäsi häiritsee kasvatusyhteistyön syventymistä?

9. Rastita, jos väittämä mielestäsi pitää paikkaansa. *

Lapsen Vasu-työskentelyllä tarkoitetaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatimista Vasu-keskustelussa sekä sen näkymistä keskusteluissa lapsen arjesta ja kehityksestä.

- Tulen kuulluksi lasta koskevassa Vasu-työskentelyssä
- Koen pääseväni vaikuttamaan lapsen Vasu-työskentelyyn
- Olen tyytyväinen lapsen Vasu-työskentelyyn
- Koen lapsen Vasu-työskentelyn tuloksellisena

10. Koetko saavasi tarpeeksi tukea kasvatukseen päiväkodilta ja sen työntekijöiltä? *

- Kyllä
- Ei

11. Millaista tukea toivoisit saavasi enemmän?

12. Olisi hyvä saada lisää vinkkejä lapseni kasvatusta koskeviin kysymyksiin. *

- Kyllä
- Ei

13. Olemme sopineet toimintatavat huolta koskeviin tilanteisiin *

- Kyllä
- Ei

14. Negatiivisen palautteen antaminen on mielestäni helppoa. Valitse sopivin vaihtoehto. *

Samaa mieltä Osittain samaa mieltä Osittain eri mieltä Eri mieltä En osaa sanoa

- ○ ○ ○ ○ ○ -

15. Jos palautetta voisi antaa nimettömänä, miten se vaikuttaisi tapaan antaa palautetta? *

- Antaisin rohkeammin positiivista palautetta
- Antaisin rohkeammin negatiivista palautetta
- Tämä ei vaikuttaisi palautteen antamiseen

16. Kuinka usein olet saanut tietoa tai käynyt keskustelua seuraavissa asioissa lapseesi liittyen? *

	Päivittäin	Viikoittain	Harvemmin	En koskaan	En osaa sanoa
Ruokailu	○	○	○	○	○
Päiväunet	○	○	○	○	○
Leikki ja sosiaaliset taidot	○	○	○	○	○
Kasvu ja kehitys	○	○	○	○	○
Hygieniataidot	○	○	○	○	○
Tunnetaidot	○	○	○	○	○
Positiivinen ja kannustava palaute lapsestasi	○	○	○	○	○
Huoli lapsen kasvun, kehityksen tai oppimisen suhteen	○	○	○	○	○
Lapsen mielipiteet ja kiinnostuksen kohteet päivän aikana	○	○	○	○	○
Päiväkotiryhmän päivittäisen toiminnan sisältö	○	○	○	○	○
Päivittäisen toiminnan tavoitteet	○	○	○	○	○
Mielipiteesi tai toiveesi toiminnan sisällön suhteen	○	○	○	○	○
Dokumentointi päivistä esimerkiksi valokuvoin tai piirroksin	○	○	○	○	○

	Päivittäin	Viikoittain	Harvemmin	En koskaan	En osaa sanoa
Päiväkodin henkilökunta on kysynyt lapseni kuulumisia	☐	☐	☐	☐	☐

17. Kuinka usein haluaisit saada tietoa seuraavista asioista? *

	Päivittäin	Viikoittain	Harvemmin	En koskaan	En osaa sanoa
Ruokailu	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväunet	☐	☐	☐	☐	☐
Leikki ja sosiaaliset taidot	☐	☐	☐	☐	☐
Kasvu ja kehitys	☐	☐	☐	☐	☐
Hygieniataidot	☐	☐	☐	☐	☐
Tunnetaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Positiivinen ja kannustava palaute lapsestasi	☐	☐	☐	☐	☐
Huoli lapsen kasvun, kehityksen tai oppimisen suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsen mielipiteet ja kiinnostuksen kohteet päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväkotiryhmän päivittäisen toiminnan sisältö	☐	☐	☐	☐	☐
Päivittäisen toiminnan tavoitteet	☐	☐	☐	☐	☐
Mielipiteesi tai toiveesi toiminnan sisällön suhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Dokumentointi päivästä esimerkiksi valokuvoin tai piirroksin	☐	☐	☐	☐	☐
Päiväkodin henkilökunta on kysynyt lapseni kuulumisia	☐	☐	☐	☐	☐

18. Yhteistyö päiväkodin ja kodin välillä on erittäin tärkeää lapsen edun ja arjen toimivuuden kannalta. Kerro vielä lopuksi ideoita ja ajatuksia siitä, miten tämä yhteistyö voisi toimia paremmin ja kuinka sitä voisi mielestäsi kehittää.